

nové město

3/2021 - ROČNÍK 29 (23)

www.novemesto.cz

5/ Pandemie nám ukázala, že nemáme přírodu pod kontrolou

6/ Vůně kvetoucího vinohradu

8/ Naše cesta „Na kole dětem“

Redakce: Nové město – časopis
Barvičova 85, 602 00 Brno,
tel.: 721 630 119
e-mail: novmesto@volny.cz

Objednávky:
tel.: 733 798 155,
e-mail: novmesto-casopis.adm@volny.cz

Roční předplatné: 550 Kč.
Bankovní spojení:
UniCredit Bank, Czech Republic, a. s.
Praha č. ú. **6043141003**, kód banky: **2700**.
IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003
Swift: BACXCZPP

„Nadační fond časopisu Nové město“ vás zve ke spolupráci

**Další rozvoj a šíření časopisu můžete
podpořit více způsoby:**

- nabídkou redakční spolupráce (např. podněty týkající se obsahu a témat časopisu, tipy na osobnosti, s nimiž byste si rádi přečetli rozhovor atd.)
- šířením časopisu a získáváním nových předplatitelů
- finančně, jak jednorázově, tak pravidelně

Za jakoukoliv pomoc srdečně děkujeme.

Správní rada:

Ing. Jan Poláček (předseda), P. Miroslav Cúth,
Ing. Jana Friedlová, PhDr. Jaroslav Šturma,
Ludmila Šturmová, Ing. Bedřich Votýpka,
Helena Votýpková

Bankovní spojení:

č. účtu: 43-2646440207/0100
IČ: 28465059, Lublaňská 9/1002,
Praha 2 – Vinohrady, 120 00,
m: +420 724 085 619

nové město

Časopis Hnutí fokoláře – 3/2021, vychází 10x ročně, ročník 30 (24) – 30. ročník od vzniku československé verze, 24. ročník samostatné české verze.
■ Vydává Dílo Mariino (Hnutí fokolare) – ženská část, Strašovská 841, 190 17 Praha 9 - Vinoř, IČO: 45247935 ■ Časopis je v distribuci též v Knihkupectví Paulínky, Jungmannovo nám. 18, Praha 1. ■ Roční předplatné: 550 Kč. Bankovní spojení: UniCredit Bank, Czech Republic, a. s. Praha č. ú. 6043141003, kód banky: 2700. IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003 Swift: BACXCZPP ■ Zodpovědný redaktor: Mgr. Ludmila Šturmová ■ Administrativa redakce: Jana Nováková ■ Redakční rada: Bc. Anežka Benešová, Štěpán Filčík, Ing. Milena Honetschlagerová, Ing. Jiří Kratochvíl, Mgr. Marie Koukolová, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., Ing. Zdeněk Vích, CSc. ■ Překlady a redakční spolupráce: Mgr. Veronika Matiašková, Mgr. Zdeňka Růžicková, Marie Slavíková, PhDr. Drahomíra Syřůčková ■ Grafická úprava a zlom: Grafika Vodička & Dezortová ■ Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 - Stodůlky ■ ISSN 1212 - 0782 ■ Reg. číslo: MK ČR E 7868. Novinová zaslanka – Povolila ČP, s.p., OZ Praha, č.j. NP 1362/1994. Ze dne 27. 6. 1994 ■ Nové město ve světě vychází celkem ve 36 vydáních ve 22 jazycích ■ Objednávky slovenského časopisu Nové mesto zasílejte na adresu: Nové mesto, Bjornsonova 6, 811 05 Bratislava, Slovensko – e-mail: novmesto@nextra.sk ■ Titulní strana: Na kole dětem. Foto: © Ivo Dvořák / idphotography.cz

OBSAH

Mohlo by vás zajímat

- 3/ Čtyřicet zlepšováků, jak zdokonalit svět
Odvaha ke svobodě – knižní rozhovor s Janem Sokolem
Sociální síť: mezi svobodou a manipulací

Ohlédnutí

- 4/ Opět krev v myanmarských ulicích

Zamyšlení

- 5/ Pandemie nám ukázala, že nemáme přírodu
pod kontrolou (pokračování na str. 10)

Člověk v dnešní době

- 6/ Vůně kvetoucího vinohradu
(Rozhovor s Helenou Bízovou)

Vztahy, rodina, společnost

- 8/ Naše cesta „Na kole dětem“
10/ Pandemie nám ukázala, že nemáme přírodu
pod kontrolou (dokončení ze str. 5)

Posezení s historikem

- 11/ Sportovkyně a pedagožka ve filatelii
(Rozhovor s Bohuslavou Zaoralovou)

Slovo života

- 12/ „Bůh je láska; kdo zůstává v lásce,
zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.“ (1 Jan 4,16)

Život ze Slova

- 13/ Pan Jan

Duchovní inspirace

- 14/ Kolektivní spiritualita (Chiara Lubichová)

Z Hnutí fokoláře

Návrat ke kořenům

- 15/ Chiařina pokrevní rodina

Z Hnutí fokoláře

Život gen

- 17/ Jak se nám daří?
Ptáte se nás...
Týden pro sjednocený svět od 1. do 9. května 2021

Z Hnutí fokoláře

- 18/ Vít Valtr: Český poradce v mezinárodním Centru Hnutí
20/ „Bárka“ Hnutí fokoláře dvacet let po Chiařině návštěvě

Komiks

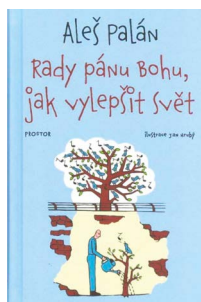
- 21/ Psaní do zdi

(Za)myšlenka

- 22/ Proč se smějí fokolární

- 23/ Doplnovačka
Pipo a Tipo

Čtyřicet zlepšováků, jak zdokonalit svět

Aleš Palán ve své knize „Rady pánu Bohu, jak vylepšit svět“ z nakladatelství PROSTOR se především dívá sám na sebe a do svého nitra.

V předmluvě uvádí autor knihy vzpomínku na dětství, kdy mu ve škole říkali, že je to dobré, ale že má na víc. Ve stejném duchu autor pokračuje v radách Bohu, co všechno může být, podle něj, ještě lepší, a co je možné stále zlepšovat.

Kniha je rozmlouváním se samotným Bohem. Ve čtyřiceti monologích jsou „rady“ Stvořiteli, co je možné ještě vylepšit. Z nich však vyplývá, že zlepšovat se musíme především každý z nás; být sami lepší.

Například když se mi něco nepodaří, může za to někdo jiný, ten druhý. A způsobené křivdy na nás – ty neodpustíme nikdy. Bože, nešlo by proto trochu změnit slova Otčenáše pro zlepšování se v odpouštění, a modlit se místo „odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům“ tuto část modlitby trochu jinak: „odpusť nám mnohem víc, než my odpouštíme našim viníkům“?

Podobným způsobem je možné se dívat na naše nitro, na naše komplexy, chyby, vztahy, naslouchání druhým apod. Zlepšování sebe sama přináší radost stejně tak jako četba této útlé a krásné knihy, kterou doplnil svými vtipnými ilustracemi grafik a karikaturista Jan Hrubý.

Aleš Palán vydáním knihy ukázal, že je možné vést rozhovor nejen s druhými, ale i sám se sebou.

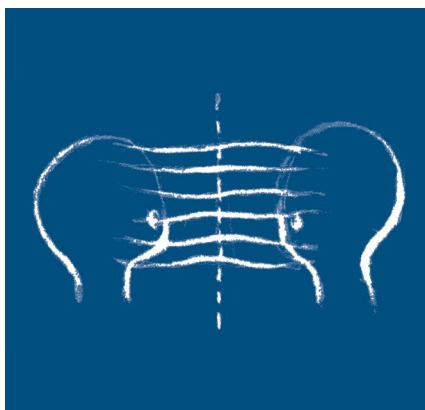
Zdeněk Vích

Sociální síť: mezi svobodou a manipulací

To je název a téma 36. konference Člověk a média, která proběhla ve chvíli, kdy se dokončovalo toto číslo Nového města.

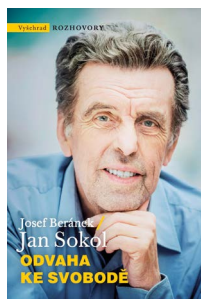
Konference se, vzhledem k pandemickým okolnostem, rodila poměrně rychle, a proto jsme vás na ni nemohli včas pozvat. Proběhla online, pomocí platformy ZOOM, a byla zachycena v elektronické podobě. Pokud tedy máte zájem, můžete navštívit web www.clovekamedia.cz, kde v nejbližší době najde-

te odkaz na tento záznam. Můžete se tak alespoň na dálku potkat s publicistkou a spisovatelkou **Alexandrou Alvarovou**, expertem na umělou inteligenci a IT inovace **Josefem Holým** a analytikem Výzkumného centra AMO **Pavlem Havlíčkem** – s jejich názory, postřehy a vzájemnou online interakcí na bezesporu atraktivní a podstatné téma. Moderátorem byl, jako obvykle, **David Smoljak**.

redakce
Nového města

Odvaha ke svobodě

16. února zemřel JAN SOKOL, vynikající křesťanský představitel politického, kulturního a intelektuálního života. Zároveň s jeho odchodem vyšla o něm kniha, která reflektuje jeho osobní historii i to, čím se nezapomenutelně zapsal do naší obecné historie posledních desetiletí.

Sem patří podpis Charty 77, přednášení na bytových seminářích před listopadem i na tuzemských a zahraničních univerzitách později, funkce po-

slance a ministra školství, neúspěšná kandidatura na úřad prezidenta v roce 2003 i účast v ekumenickém týmu překladatelů Bible. Autor knihy Josef Beránek předestírá Sokolův život a myšlenky formou rozhovorů, v nichž klade promyšlené a fundované otázky, které vtahují čtenáře do Sokolova bohatého a přepestrého myšlenkového světa pevně stojícího na křesťanských etických základech, lidskosti a pevných postojích. Odpovědi vytvářejí dialog, který je pro mne, čtenáře – pamětníka oněch dob, inspirací k hledání vlastních reflexí a v obecném pohledu i vynikající ukázkou kritického filozofického hodnocení dění míjejících desetiletí. Autorova schopnost vhodně pokládat otázky a rámovat jimi Sokolovo myš-

lenkové bohatství předchází závěrečnému oddílu knihy, nazvanému *Nápady, myšlenky, paradoxy*. Zde je shrnuto nebo precizováno to, na co se v otázkách nedostalo. Pro celkové vyznění výborné knihy **Josef Beránek / Jan Sokol: Odvaha ke svobodě** bych si z ní vypůjčil citaci: „Všichni žijeme z toho, co nám tu někdo nechal.“

A tak děkuji Josefu Beránkovi i Janu Sokolovi za tuto knihu. K žití asi potřebuji podobné myšlenkové infuze.

Josef Černý

Foto: Diver Dave, angl. Wikipedia

Centrum myanmarského hlavního města Neipyijto.

Opět krev v myanmarských ulicích

OHLEDNUTÍ

Zdá se, že se naplnily nejhorší obavy, které zavládly po únorovém vojenském puči v Myanmaru (dříve Barmě). V ulicích tamních měst se znovu ozývá střelba proti manifestantům.

Mnohé problémy si nese tato země dlouhodobě, po získání nezávislosti na Britech po druhé světové válce. V roce 1962 se vojenským pučem dostala k moci vojenská klika pod vedením generála Nei Wina. Byla vyhlášena takzvaná barmská cesta k socialismu, zrušen demokratický pluralismus a vládla jediná strana. Země se ocitla v mezinárodní izolaci, ekonomika začala skomírat, ačkoli díky surovinovým zdrojům má potenciál hospodářského rozvoje. Generálovův režim vydržel do roku 1988, kdy se poprvé projevil demokratický hnutí, v němž hrála klíčovou roli Aun Schan Su Ťij, dcera generála Aun Schana¹, tvůrce nezávislosti Barmy, a nositelka Nobelovy ceny míru. Tehdejší občanské vzed-

nutí bylo krutě potlačeno a doprovázeno masivním zabíjením protestujících.

Moci se znovu ujala vojenská diktatura a Barma sklouzla do starých kolejí, možná ještě horších než předtím. Tehdy také rozhodla vojenská junta o změně názvu na Myanmar, čímž chtěla na symbolické a propagandistické rovině naznačit nový začátek lepších časů, které se však nekonaly. Část veřejnosti tak používá stále pojmenování Barma pro jeho protirežimní zabarvení. V roce 1990 sice získala opozice drtivou většinu hlasů, ale volební výsledky byly anulovány. Přímá vojenská správa země trvala až do roku 2011, kdy cestu k demokratizaci otevřely velké nepokoje v roce 2007, jejichž významnými aktéry byli buddhističtí mniši.

Před deseti lety se tak ocitla Su Ťij v popředí politického vlivu. Ačkoli je považována za dědice nenásilné politiky v Gándhího duchu, ukázaly se její limity v okamžiku, kdy se musela pohybovat

v nejvyšším mocenském prostředí, kde stále hrál podstatnou úlohu armádní vliv. Nejvíce kritiky se sneslo na její hlavu před čtyřmi roky, kdy proběhly krvavé útoky na muslimskou menšinu Rohingů, kteří byli nuceni před rozpoutanými pogromy prchat do sousedních států.

Letos 1. února opět převzala armáda moc silou a uvěznila demokratické politiky v čele se Su Ťij. Ačkoli byly protesty proti převratu pokojné, vojáci stupňovali násilí a nyní již zemřely stovky lidí, zejména mladých a dokonce i dětí. Mládež je mnohem odvážnější v zápasu za návrat demokracie, protože zažila hlavně éru relativní svobody a nemá tudíž takový strach z vojáků jako jejich rodiče. Papež František při požehnání „Urbi et Orbi“ o letošních Velikonočních vyjádřil těmto mladým lidem svou blízkost. Vyhrocují se současně i etnické poměry, protože do protivládních ozbrojených akcí se zapojili příslušníci menšinových etnik, především Karenů, kteří odhadem představují asi 7 % obyvatelstva, ale na jejich území jsou nerostné zdroje.

Mezi Barmánci vládne nyní rozčarování z nezájmu mezinárodního společenství. Současně je však zřejmé, že ani sankce situaci příliš neřeší. Vojenský režim si zvykl na izolaci a nestará se o to, co si myslí vnější svět. Opatření proti armádním kruhům nezískají navíc podporu Ruska a Číny, které zaujímají k pučistům velmi mírné stanovisko. Přestože reakce západního světa byla pomalá, a tím nejspíše povzbudila armádu k tvrdosti kroků, je pořád lepší přijímat opatření proti juntě se zpožděním, než nedělat vůbec nic. Určitou roli by snad mohl sehrát i politický tlak ze strany bloku států jihovýchodní Asie (ASEAN), v němž je Myanmar zapojen. Zúčastněné státy se však nedokázaly shodnout na nějaké společné reakci. K tomu by nejspíše mohly přistoupit v okamžiku, když začnou okolní země a konkrétně Thajsko jako člen ASEAN, pocítovat dopady rostoucí uprchlické vlny.

V březnu se i Hnutí fokoláre připojilo k provolání dalších institucí, mimo jiné organizace Pax Christi, aby byly podniknuty takové diplomatické kroky, které by na Myanmar vrátily svobodnější poměry.

Jaroslav Šebek, historik

1. Zakladatel Komunistické strany Barmy, který v roce 1947 vyjednal nezávislost Barmy na Spojeném království a v témže roce byl zavražděn svými konkurenty.

Pandemie nám ukázala, že nemáme přírodu pod kontrolou

ZAMYŠLENÍ

Profesorka Hana Čížková učí mladé lidi rozumět ekologii. Kromě toho, že působí na Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, se také věnuje osvětové činnosti a je členkou Pracovní skupiny pro sociální otázky při ČBK. Bylo možné se s ní například „setkat“ v online diskuzi na téma Ekologie vs. Ekonomika (viz rámeček). Vystudovala Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity v Praze, obor všeobecná biologie. V rozhovoru nám kromě jiného stihla vypočítat, kolik oxidu uhličitého ušetří lidé, kteří pracují z domova a nemusí do zaměstnání autem, vysvětlila vliv velkých budov na životní prostředí a odkryla největší ekologické mýty, kterým lidé věří.

● Působíte na akademické půdě, prozradte nám, čemu se přesně věnujete a proč jste se rozhodla jít touto cestou.

Věnuji se výzkumu mokřadních ekosystémů (k nimž patří například pobřeží rybníků, mokřích luk, rašeliníšť), hlavně vlivu člověka na jejich fungování (poutání uhlíku, bilance minerálních živin, koloběh vody). Posledních 16 let také učím. Proč právě to? Vybrala jsem si přírodní vědy, protože jsem věřila, že přírodě s těmito vědomostmi budu schopna nějak pomoci. Ale také mě inspirovali úžasní lidé a práce mě stále baví.

● Působíte na univerzitě a jste v kontaktu s mladými lidmi. Jak vnímáte jejich zájem například o ekologii, životní prostředí a celkově o klima? Jsou motivovaní ke změně? Chtějí se zapojovat do výzev, které občas rezonují ve společnosti? Připadá mi, že mladí lidé jsou vůči stavu naší planety obecně citlivější než starší generace. Ovšem do jaké míry jsou jednotlivci ochotni si kvůli tomu

něco odepřít, je velmi různé. Pro vysokoškoláky, mezi nimiž se pohybují, je samozřejmostí třídění odpadů. Studenti zemědělství jsou velmi citliví ke zvířatům, studenti ekologie na Přírodovědecké fakultě jsou více vnímaví ke stavu přírody jako celku.

● Myslíte, že pandemie ukázala, s čím má naše planeta největší problém? Dá se vůbec nějak shrnout, které problémy jsou v rámci životního prostředí klíčové a které spíš okrajové?

Je jistě dobře, že se omezily lety letadlem a automobilová doprava, na druhou stranu vzrostlo množství jednorázového odpadu (hlavně roušky). Nicméně pandemie především ukázala, že my lidé nemáme přírodu pod kontrolou a že bychom k ní měli přistupovat mnohem pokorněji. Podle mě je klíčem ke zvládnutí pandemie solidarita, ochota ustoupit ze svých nároků, abych pomohl druhému nebo dobré věci. Taková ochota je rovněž podmínkou pro řešení problémů životního prostředí.

● Když už mluvíme o rouškách, jaký je váš pohled na nárůst jejich produkce a používání v souvislosti s pandemií? Internetem se šíří růz-

né fotografie, na kterých lze vidět obrovské hromady roušek v oceánu, jsou zachycené na mořských živočíchích a ptácích...

Na roušky v oceánu je otřesný pohled, ale je to jen „vrchol ledovce“. V oceánech i před pandemií plavaly plastové sáčky, PET lahve, jednorázové plenky, mikroplasty z oděvů, končí tam chemikálie i živiny z polí atd. Co s tím? Omezovat množství odpadu, jak nejlépe umím, likvidovat ho vhodným způsobem a stále hledat nové technologie, jak jej využít.

● Určitý pozitivní efekt má i to, že lidé více pracují z domova a méně využívají auta na přesuny do práce. Znamená to, že po sobě zanecháváme menší uhlíkovou stopu?

V případě člověka, který pracuje z domova, bychom snížení jeho uhlíkové stopy mohli odhadnout jako množství CO_2 , které jindy vydá při cestě do zaměstnání. Takže například pokud jindy jezdí autem na vzdálenost 10 km a zpět, denně by se ušetřilo zhruba 2,7-3 kg CO_2 (podle zvolené uhlíkové kalkulačky). Další emise se jistě ušetří tím, že se musely zavřít různé provozovny, ovšem mnozí lidé tím přišli o podstatnou část příjmů nebo i o práci. V těchto případech se musím ptát, jestli je počítání uhlíkové stopy v tuto chvíli to hlavní.

Pokračování na straně 10

Foto: archiv H. Čížkové

prof. RNDr. Hana Čížková, CSc.

„K vinohradu patří i sklep,“ říká Helena Bízová – na fotografii s manželem Pepou.

Vůně kvetoucího vinohradu

LIDÉ V DNEŠNÍ DOBĚ

„V životě nebylo všechno lehké a snadné. Někdy i hodně těžké, ale vždycky jsem si říkala, že když Bůh ví o každém vlasu, který mi spadne z hlavy, že by nevěděl o tom, co mě trápí?“ říká Helena Bízová se stálým úsměvem v tváři.

● **Heleno, mohu s tebou zavzpomínat a zachytit něco z tvého mládí?**

Jasně. Vyrůstala jsem v katolické rodině na jihu Moravy spolu s rodiči a se starší sestrou, která byla vyučená švadlena. Spoustu nových, módních hitů zkoušela na mně. Mnoho zážitků z dětství mám spojených s tím, co jsem měla oblečené. Třeba si pamatuji, jak mě tatka brávil do kostela, do sakristie a já jsem tam sedávala na nějaké skříňce a prohlížela si svoje sametové šaty s vyšitým zajičkem. To mi byly asi tři roky. Pro hezké oblečení mám slabost dodnes. Když jsem byla větší, chodila jsem na atletiku, běhala a házela diskem. Cvičení mě hodně bavilo, ale když jsem povyroستla a ukončila základní školu, začaly mě více zajímat kroje, tradice, zpívání a tancování.

● **Kdyjsi změnila příjmení na Bízová a jak ses seznámila se svým manželem?**

Čejkovice, kde jsem vyrůstala, byla a je vesnice s živým folklorem. I já jsem tančila ve folklorním souboru, chodila v kroji a na jednom folklorním festivalu jsem poznala svého budoucího muže Pepu z nedalekých Mutěnic. Líbilo se mi, že uměl hezky tancovat a zpívat. To byl náš velký společný zájem. Celá jeho rodina byli výborní zpěváci, švagr cimbalist... Když jsem chodila do jejich rodiny, také se mi líbilo, jak

se k sobě hezky chovali. Netrvalo to dlouho a vzali jsme se. Letos jsme oslavili společných 47 let.

A příjmení Bízová – až po letech jsem se dověděla, že manželův prapředek přišel spolu s dalšími rodinami v roce 1771 z Francie a usadili se v okolních vesnicích.

● **To je zajímavé... Kolik máte s Josefem dětí? Tuším, že někdo z nich pracoval v Radiu Proglas, nemýlím se?**

Společně jsme vychovali dcery Helenku, Blanku a Marušku. Všechny už založily svoje rodiny a jejich zásluhou nás těší osm vnoučat, pět děvčat a tři chlapci.

Nejstarší Helenka pracovala několik let jako redaktorka Radia Proglas. A protože vyrostla v prostředí folkloru, tradic a krojů, tak i její hlavní náplň práce byl folklor, lidové tradice a všechno, co s tím souvisí.

● **Jsi aktivní žena. Pověz nám něco o své práci ve farnosti.**

Ještě před revolucí byl ve vedlejší vesnici Hovorany kněz P. Jiří Mikulášek. Jezdili jsme tam do společenství, seznámili se s Hnutím fokoláre, prohloubili svůj vztah k Bohu a to nás vedlo také k tomu, že jsme začali pomáhat v naší farnosti. Také se začalo ve škole vyučovat více hodin náboženství a pan farář mě požádal o pomoc s výukou. Přijala jsem tuto službu a v roce 1992 jsem absolvovala katechetický kurz. Už to bude 29 let, co učím náboženství a pořád mě to baví.

● **Myslím, že žádná z hřiven u tebe není zakopána, spolu s manželem jste rozvíjeli ve farnosti jednu z nejkrásnějších - zpěv.**

Ano, já jsem učila náboženství, Pepa pracoval jako akolyta a začal spolu s dcerami doprovázet zpěvem a hudbou mše svaté a různé pobožnosti. Pomalu začal vznikat dětský chrámový sbor. Během pár let bylo nadšených zpěváků a muzikantů asi 40. Pravidelně zkoušeli a svým zpěvem a hudbou doprovázeli všechny církevní obřady v kostele. V některých letech sbor jel třeba i víc než dvacetkrát za rok na pozvání do jiných farností. Pravidelně se zúčastňoval také přehlídek chrámových sborů, pořádal koncerty, zpíval v Proglasu a také natočil CD s názvem Poklekněte. Pepa a holky i doma zpívali, nacvičovali, sháněli a rozepisovali noty a já jsem měla na starosti celé organizační zajištění zájezdů. Autobus, stravování, ubytování a hlavně finanční stránku.

Se dvěma z osmi vnoučat.

● **Pepa je skvělý chlap, to mohu dosvědčit. Vzpomínám, že kdysi prožil nějaký úraz...**

Ano, letos 26. ledna to bylo už dvacet let, kdy utrpěl pracovní úraz a ležel na popáleninovém centru v Brně. Byl v umělém spánku a měsíc jsme nevěděli, jestli úraz přežije. Na doporučení dobrého známého, který spolupracoval s karmelitkami v Dačicích, jsme prosili o pomoc bývalou představenou řádu karmelitek - ctihodnou Matku Elektu. Obrázek Matky Elekty s relikvií jsem mu vždy při návštěvě, když on byl v umělém spánku, pokládala na rameno a modlila se růženec. Po probuzení všem vyprávěl, jak mu někdo držel na rameně ruku jako ochranu. Uzdravil se tak dobře, že tři měsíce od úrazu, 29. dubna 2001, kdy Prahu navštívila Chiara Lubichová, byl schopen se na toto setkání vydat. Byl ještě slabý a měl pohybové problémy, ale i tam se našel dobrý anděl v podobě lékaře, neurologa, který ho někde v šatnách „poopravil“ a mohl všechno absolvovat. I návštěvu Matky Elekty u karmelitek na Hradčanech nakonec zvládl, aby zjistil, jestli ruka na jeho rameni nebyla třeba její.

● **Jsi také aktivní členka KDU-ČSL...**

Ano, to byla a je důležitá část mého života. Vždycky jsem si vzpomněla, že papež Jan Pavel II. nabádal, abychom se i politicky angažovali. Já i Pepa jsme dlouholetí členové KDU-ČSL. Dvacet let jsem byla předsedkyní místní organizace v Čejkovících a členka okresního výboru v Hodoníně. Funkce jsem předala mladším, ale politika mě zajímá pořád.

● **Žiješ ve vinařském kraji jižní Moravy. Co pro tebe znamená, když se řekne „vinohrad“?**

No přece víno, ale hlavně práce a taky vůně. Kvetoucí vinohrad je nejkrásnější vůně, jakou znám. Po maturitě na ekonomické škole jsem nastoupila do velkého dřevařského podniku. Jezdila jsem i na služební cesty a práce mě hodně bavila. Kvůli vyučování náboženství jsem ale z práce odešla a veškerý čas podřídila školnímu rozvrhu. Nikdy jsem toho nelitovala, ač výdělek nebyl skoro žádný. Proto jsme se s Pepou rozhodli vysadit vinohrad a věnovat se takovému hezkému povolání. Vždycky jsem říkala, že když děcka ve škole na náboženství moc zlobila, tak práce ve vinohradě se zpívajícím skřivánkem nad hlavou byl ideální relax. Práci na vinici i ve sklepě jsme měli oba rádi a výsledky také. Už jsme ale oba důchodci, a tak jsme se letos rozhodli vinohrady prodat. I když pomocníků je dost, starostí kolem vinohradu je opravdu hodně a chce to někoho mladšího.

● **Umíš vůbec odpočívat? Nebo lépe - máš na to čas? Jezdíte na nějaké dovolené nebo jak relaxujete?**

I proto jsme vinohrady už prodali. Úplně ještě neodpočíváme, já pořád učím, Pepa má na starosti zpívání při pohřebních obřadech. Také rodina se rozrůstá, a tak pořád někdo slaví narozeniny, různá výročí apod. Rádi se scházíme, všichni rádi zpívají, máme výborné muzikanty, tak se bavíme navzájem. Občas zajdeme do divadla nebo na koncert. I odpočívat se musí každý naučit. Když se fyzicky pracuje, tak je odpočinek důležitý. A taky duševní a duchovní pohoda je nezbytná. Rádi cestujeme, oblíbili jsme si poutní místo Lurdy a máme rádi teplé moře.

● **A kde bylo moře teplé?**

Třeba na Zanzibaru. Opravdu krásně teplé moře, čisté a nádherně azurové. Na většině dovolených jsme se také dostali do kostela. Je pěkné poznat, jak svůj vztah k Bohu prožívají křesťané v jiných zemích. Na Zanzibaru je většinové náboženství islám. Kostelů a katolických kněží je tam málo, ale jejich víra je nadšená a opravdová. Pro nás to bylo úžasné setkání, pro ně zase určité povzbuzení. V kostele jsme zjistili, že dívka, která nás doprovázela, vedla zpěváky, kteří zpívali při bohoslužbě. To bylo milé zjištění. Nám se muzika plete do života všude.

● **Co je pro vás motorem, který stojí za vaší prací, aktivitou...?**

Ideální je, když je pro někoho práce zábavou i potěšením. Nám se to díky Bohu po většinu života podařilo.

Nevím, jestli je to motor, spíš bych řekla, že vůle: Dělat to, co si myslím, že by se i Bohu líbilo. Mám oblíbený citát z Bible: „Těm, kdo milují Boha, **všechno** napomáhá k dobrému.“ V životě nebylo všechno lehké a snadné. Někdy i hodně těžké, ale vždycky jsem si říkala, že když Bůh ví o každém vlasu, který mi spadne z hlavy, že by nevěděl o tom, co mě trápí? V tomto pohledu se všechna trápení, bolesti, křivdy a těžkosti někam ztratí. Nahradí je radost ze života, rodiny, přátel a krásy všude kolem nás. Život s vírou je přece úžasný.

*Za rozhovor děkuje
Ludmila Múčková*

Z pouti v Lurdech.

Naše cesta „Na kole dětem“

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

Foto: © Ivo Dvořák / iDphotography.cz

Chirurg prof. Pavel Pafko, zakladatel nadace Josef Zimovčák a kardiochirurg prof. Jan Pirk při jedné ze zastávek cyklotour.

„My, kdo máme štěstí, že jsme zdraví, musíme pomáhat a podporovat ty, kdo ho mají méně,“ zní heslo Nadačního fondu Josefa Zimovčáka. Sport tak spojuje mnoho lidí různých generací ve službě potřebným dětem.

ZROD MYŠLENKY POMÁHAT DĚTEM

Velocipedista Josef „Pepa“ Zimovčák byl pozván na cyklistickou akci z Bratislavy do Znojma, organizovanou jeho kamarádem, který měl vážně nemocného syna. V cíli byla uspořádána sbírka právě pro léčbu onkologicky nemocných dětí. Jízda byla velmi inspirativní a dala podnět ke vzniku *Nadačního fondu Josefa Zimovčáka „Na kole dětem“*. Ten má za cíl vytvářet projekty pro podporu a pomoc vážně nemocným dětem a zvláště pro začlenění vyléčených dětí do běžného života. První cyklotour cyklisté společně zorganizovali v roce 2010 jako benefiční součást sportovního projektu *Na kole dětem*. Vedla z východního Slovenska do Aše. Během jízdy tým navštívil šest slovenských a českých nemocnic s cílem nejen finančně přispět, ale také pozdravit nemocné děti, morálně je podpořit, věnovat jim hračky.

JEDENÁCT LET PROJEKTŮ NADAČNÍHO FONDU

Čtvrtý ročník jedenáctidenní cyklotour v roce 2013 se již jede jen Českou republikou. Peloton cyklistů vedený Pepou na vysokém kole (kostitrasu) se během jízdy zastavuje v partnerských městech a obcích s cílem získat finanční prostředky. Při jízdě se může kdokoli na kole přidat, třeba jen na malý kousek cesty, pokud si netroufne na celou trasu (asi 1 300 km), která se každý rok mění.

Nadační fond pořádá během roku další jednodenní cyklistické akce, přednášky ve školách apod. Účelem je propagovat roli sportu při prevenci, a upozorňovat na důležitost zdravého životního stylu a na úlohu sportu. Přitom je představován základní cíl projektu – získané finanční prostředky využít na za-

placení rekondičních pobytů dětí, které prodělaly onkologické onemocnění, například na dětský tábor či pobyt u moře apod. Tak se dětem i jejich rodinám pomáhá překonat traumata způsobená zákeřným onemocněním a vrátit se do běžného života. „Smyslem projektu je spojit lidi, kteří chtějí pomoci. Má to v nich vyvolat úsměv, úctu a zároveň respekt a pokoru před tím, co kohokoli z nás může potkat. Je to projekt o lidech, s lidmi a pro lidi,“ říká Pepa a dodává, že založení nadačního fondu je největší vítězství v jeho sportovní kariéře.

ZÁSADY ÚČASTI A PODPORY

Při cyklotour platí zásady označované jako „čtyři + jedno P“: **Pomoc** – dětem, **Partnerství** – to jsme my lidé, cestou vznikají dlouhotrvající přátelství, **Poznání** – krásy naší vlasti a **Pohyb**. K tomu je třeba přiřadit ještě páté P – **Peníze**, protože bez nich podpora dětem není možná. K zásadám jsou ještě přidávány tři přívlastky typické pro projekt: **lehkost, radost, srdce**, tj. lehkost – lehe to vypadá, radost – všichni z toho mají radost, a srdce – které buď je, nebo není.

Podporovat nadaci a její činnost lze finančně, osobní účastí jízdou na kole nebo obojím. V letošním roce je to jeden generální partner, 14 hlavních a 53 spolupracujících partnerů, 10 krajů, 62 měst a obcí. Základních a středních škol a učilišť je 187. Mezi osobnostmi, které nadaci podporují, patří lékaři prof. Jan Pafko (aktivně jede v pelotonu od prvního ročníku) a prof. Jan Pirk.

KNIHA „MOJE CESTA NA KOLE DĚTEM“

Je životním příběhem píseckého veterináře Honzy Bicka o jeho působení v projektu, o jeho „sešupu“ z úrovně závodního cyklisty a o boji za každý další den života. Výtěžek z knihy zamýšlel věnovat na rozvoj dětského hospice Nadačního fondu Klíček. Přestože od roku 2003 začal bojovat s rakovinou (kvůli vzácnému druhu nádoru v kosti přišel postupně o celou pravou nohu), nemoc mu nezabránila žít stále pro druhé. Dále pracoval, aktivně žil, sportoval, pomáhal druhým a se svým hendikepem se cyklotour účastnil, a to i v roce 2014, kdy se při jízdě seznámil se svojí budoucí manželkou Nelou. Další rok zažil peloton něco nečekaného. V první etapě, v obci Zbuzany, se uskutečnila jejich svatba. Oddával je místní starosta, též pravidelný člen pelotonu. Za tři měsíce po svatbě 38letý Honza zemřel. Po čase přišel na svět malý Honzík. Nela v knížce krásně píše: „... je to nejnádhernejší příběh, který tenhle vesmír vymyslel.“ Píše o štěstí, které může prožít každý z nás. Pokud to jde, tak se i s malým Honzíkem tour dále účastní.

Knihu vydala Nela za podpory rodiny, přátel a známých i neznámých dobrodinců a ta splnila své poslání přesně tak, jak si to Honza přál: Nadačnímu fondu Klíček bylo během čtyř let poskytnuto 445 000 Kč.

„Děti jsou našimi největšími poklady, pro které jsme ochotni udělat cokoli, kdykoli a kdekoliv. Obzvláště tehdy, když bojují se zákeřnou nemocí, která v nás vyvolává strach a beznaděj. Na to, abychom mohli vykonat velké činy, však někdy stačí paradoxně velmi málo. Stačí chtít pomoci!“ (myšlenka jednoho z účastníků pelotonu)

Honza Bicek s manželkou Nelou během cyklotour v r. 2015.

MOTIVACE A ŽIVOTNÍ PŘÍBĚHY

V pelotonu bývá za Pepou Zimovčákem vždy elektrizující atmosféra. I když při jedné z cyklotour utrpěl vážné zranění, přesto se do pelotonu vrátil a dokázal i s bolestí tour dokončit jako příklad tvrdé povahy, silné vůle a zápalu pro dobrou věc. To je též důvod, proč se běžní cyklisté projektu účastní. Lidská duše a emoce jsou uzpůsobené tak, že prožitky spojené s fyzickou námahou se vtiskují velmi silně. Vytváří se přátelství a silné pouto mezi lidmi, kteří spolu profesně ani věkem nemají mnoho společného. Na stinné stránky se snadno zapomíná a převažující pozitivní zážitky jsou celoživotní. Přispívá-li takový kolektiv k charitativnímu projektu, strhne pak mnoho dalších lidí a probudí v nich přirozenou empatii a péči o jejich bližní.

„MOJE CESTA“ NĚKTERÝCH ÚČASTNÍKŮ

Lékař doc. Jiří se ptal svého vážně nemocného dospělého syna, jak mu pomoci. Syn odpověděl, ať se přidá k Pepovu cyklotour. I když syn zemřel, Jiří dál jezdí cyklotour.

Právník Saša pískal hokejovou extraligu, v radiu slyšel o cyklotour 2010, tak se přidal a jezdí dodnes.

Podnikatel Radek se o akci dozvěděl v době, kdy byl krátce po operaci nádoru tlustého střeva. Během nemoci ho opustila partnerka s dcerkou a firmu mu vytuneloval společník. V dalších letech po uzdravení už jel celou tour; má novou partnerku a novou prosperující firmu.

Pan farář Jan, aby mohl s ministranty doprovodit peloton jedoucí přes jeho obec, posunul nedělní mši svatou o půldruhé hodiny.

Petr jel poprvé dvě etapy tour; jednak proto, že vedla přes jeho město, jednak proto, že přišel o patnáctiletého syna. Hledal, jak dál... Tak se přidal.

Josef při jedné přestávce na tour pomáhal sesednout z vysokého kola známé herečky, která se zkoušela na něm projet. Neudržel ji v rukou a oba spadli. Neznal důvod, a tak následoval soubor vyšetření. Zjistil se zhoubný nádor na obratli. Po operaci silou vůle postupně oživil pravou ruku, do roka si dokázal navléct triko, pak oblek. Začal jezdit na novém kole. Má bílý rám (jako nevinnost), s červeným pruhem (jako boj) a zeleným pruhem (jako život).

Markéta pomáhá nadaci od počátku a začala i jezdit. Její dcera Viktorie po nástupu do první třídy onemocněla leukémií. Tříletá náročná léčba, transplantace kostní dřeně, dohánění školy – nakonec to dopadlo dobře. Díky podpoře fondu byla Viktorie na ozdravném pobytu ve Vysokých Tatrách. V roce 2018, již jako studentka střední školy, jela i kousek jedné etapy.

P. Josef Suchár v minulém roce přivítal peloton v Neratově v Orlických horách. Sdružení Neratov zde pomáhá dětem, mladistvým a dospělým lidem s mentálním postižením. Společně s nimi se podílí na obnově poutního místa a návratu života do kdysi vysídlené vesnice. I jim byla přislíbena finanční pomoc.

Během jedenácti let získala nadace cca čtrnáct milionů korun a poskytla je například Nadačnímu fondu dětské onkologie Krtek, Klinice dětského lékařství ze spolku Haima Ostrava, společnosti Šance Olomouc, o. p. s., Spolku Sluneční paprsek z Prahy – Dolních Počernic.

I v roce 2021 – nakolik koronavirová pandemie umožní – se plánuje na přelomu května a června cyklotour. Proto je třeba sledovat informace na www.nakoledetem.cz. Zde najdete i zajímavou fotodokumentaci.

Zdeněk Vích

Průjezd městem,
r. 2018.

Pandemie nám ukázala, že nemáme přírodu pod kontrolou

SPOLEČNOST, VZTAHY, RODINA

Foto: archiv H. Čížkové

Hana Čížková (v bílé blůze) spolu s kolegyní Libuší Vlasákovou a Janem Květem (úplně vpravo) při přebírání ceny Josefa Hlávky za nejlepší vědeckou knihu o živé přírodě za r. 2017.

Dokončení ze strany 5

● Jaký je váš názor na elektromobilitu? Hodně se o tomto tématu v poslední době mluví. Je skutečně správným řešením?

Elektromobilům velmi fandím. Už si na jeden šetřím... Věřím také, že elektromobily se budou postupně zlevňovat s tím, jak se jich bude prodávat více a bude se dál rozvíjet technologie.

● Přijala jste pozvání i do online diskuze na téma „Ekologie vs. Ekonomie - Jak se to týká mě?“ Jak vnímáte vliv podnikání na životní prostředí? A jak všeobecně vnímáte vliv člověka na naši planetu?

Vliv velkých podniků na životní prostředí vnímám velmi kriticky. Velké klimatizované provozní haly nebo nákupní centra, ale i mnohé kancelářské budovy jsou energeticky velmi neefektivní. Nejde jen o únik tepla z budov v chladných měsících a spotřebu energie na klimatizaci v létě, ale i o přehřívání velkých ploch asfaltu a betonu v jejich okolí. Všichni známe vedro na parkovišti v létě před supermarketem! Dalším problémem je odvod dešťové

vody. Před postavením haly se voda vsákla do půdy, nyní se obvykle odvádí do dešťové kanalizace, a tak z území rychle mizí. To vše nejen přispívá ke globální změně klimatu, ale podstatně ovlivňuje i klima místní - z oblastí se stávají tepelné ostrovy. Ale situace se postupně mění.

Vliv lidí na planetu? Lidé v bohaté části světa včetně našich zemí jako celek opravdu zneužívají zdroje planety na úkor lidí v chudších oblastech a budoucích generací. Snad si to už konečně uvědomujeme. Na druhou stranu se děje stále víc aktivit na ochranu přírody, bohužel v nich jsme většinou o krok pozadu.

Série online diskusí
na témata související
s Františkovou ekonomikou
probíhá každé druhé úterý v měsíci.

Sledujte
www.ekonomikaspolocenstvi.cz
nebo
www.facebook.com/ekonomika.spolocenstvi

● Kdybyste měla odpovědět na otázku, jak žít ekologičtěji, existuje jednoduchá odpověď nebo návod?

Základní technická doporučení jsou dobře známá: nevyhazovat jídlo, jíst méně masa, kupovat pokud možno místní výrobky, snažit se, aby mi šaty, boty, spotřebiče co nejdéle vydržely, omezovat a třídit odpad, chodit do práce pěšky... Objevují se však stále nové možnosti, takže dobré je mít mysl stále otevřenou a být ochotný ke změnám.

● Jaké jsou největší mýty v rámci ekologie a životního prostředí, kterým lidé stále věří?

Například že přehradý jsou nejlepším způsobem, jak zadržet vodu v krajině, nebo že energie z biomasy je vždy ekologická. Na druhou stranu také, že stačí začít chránit přírodu, až si na to vyděláme, nebo že ochrana přírody připravuje lidi o práci. Myslím, že osvěta týkající se emisí skleníkových plynů a ochrany druhů je dostatečná, na druhou stranu veřejnost málo ví o vlivu hospodaření s vodou na stabilitu klimatu, a to jak v krajině, tak ve městech.

● Dnes však máme přetlak informací a lidé nedokážou rozlišit, čemu věřit a co je dezinformace. Dokážete jim poradit, jak zjistit, jestli daný produkt nebo služba pochází z ekologického pěstování či chovu, resp. že při výrobě byly dodrženy přísné ekologické normy? Některé produkty jsou označeny jako „ekologické“, ale dá se tomu skutečně věřit?

Obecně asi zatím nemáme lepší možnost než spolehnout se na certifikáty kvality. Větší důvěru můžeme mít k místním potravinám, zvláště pokud pěstitele či chovatele osobně známe. Jistotu máme u potravin, které si vyrobíme či vypěstujeme sami

Za rozhovor děkuje
Martina Baumann
(Převzato ze slovenského
Nového mesta - www.nm.sk)

Sportovkyně a pedagožka ve filatelii

POSEZENÍ S MAJITELKOU FILATELIE

Do filatelie v centru Olomouce nechodí zástupy, zato se sem někteří rádi vracejí, ať už pro známky, přání, kalendáře či pexesa. Bonusem je setkání s usmívající se majitelkou Bohuslavou Zaoralovou.

● V mládí jste závodně veslovala, vystudovala jste pedagogickou školu... Co vás dovedlo k filatelii?

Péče o rodinu. Nejprve jsem pracovala na základní škole, když ale v roce 1974 vyšlo najevo, že jsem se vdala v kostele, bylo z politických a vztahových důvodů lepší odejít. Pracovala jsem pak jako vychovatelka na internátu učiliště jednoho podniku. Moc mě to bavilo, ale pracovala jsem hlavně odpoledne a večer. To jsem po mateřské se čtyřmi dcerami už nechtěla. Když mi jedna kamarádka, která čekala miminko, nabídla, jestli nechci nastoupit místo ní do Pofisu – Poštovní filatelistické služby. Tak jsem to šla zkusit.

● A přijali vás...

Důležité pro ně bylo, jestli se mi potí ruce. A nepotily. Nechápal jsem, ale pro práci s poštovními známkami je to důležité.

Když v roce 1992 přišla privatizace, cítila jsem, že mám udělat vše pro to, abych náš obchůdek mohla zprivatizovat s tím, že okolnosti ukážou, jestli mne tam Bůh chce. V témže roce Chiara Lubichová vyhlásila projekt „ekonomiky společenství“, což byl pro mne další silný impulz. Bylo by to na dlouhé vyprávění – privatizace vyšla.

● Být soukromníkem není vždy procházka růžovým sadem...

Je to nesnadné dobrodružství. Například původní rabat 25 až 30 % z prodeje známek se snížil na 8 % či až 6 %. Museli jsme spolu s manželem, který pracoval se mnou, přibrat něco dalšího, abychom se uživil. Začala jsem prodávat knížky o výchově a s náboženskou tematikou. To se ke známkám hodilo. Ale v roce 1993 vzniklo poblíž křesťanské knihkupectví, takže náš prodej knih nemohl udržet. Přešli jsme na papírenské zboží. Naučila jsem se, jaké sešity potřebují děti od první třídy po maturitu, na průmyslovce nebo na gymnáziu. Za nějaký čas o dva domy dál vzniklo papírnictví i s velkoskladem. Takže další krach. V té době mě podrželo – psychicky, duchovně i finančně – společenství Hnutí. Hodně mi pomohlo i tím, že mi zprostředkovalo odběratele známek.

Teď mám jako doplňkové zboží hračky, kalendáře, přání a podobně. Sice se posílá málo přání a dopisů poštou, ale držíme se.

● Jádrem prodeje zůstávají známky...

Ano, jednak pro běžnou potřebu a jednak pro filatelisty. Jsou takoví, kteří berou všechny známky, které vyjdou během roku. Těm vždy nové známky odkládám. Někteří sbírají čisté známky, jiní orazítkované. Také prodáváme směsky známek podle námětů a série.

● Já jsem známky nesbírala, dala byste mi nahlédnout do tajů filatelie?

Je to jeden z krásných koníčků napříč generacemi, chodí sem od malých dětí až po devadesátileté filatelisty. Na známkách se setkáváme s náměty historie, techniky, umění, fauny, flóry i sportu. Už i malí sběratelé se na známkách mohou naučit spoustu věcí. To mi potvrdili i dospělí filatelisté, kteří začali od malička. Nebo vyprávějí, jak si nad známkami s dětmi či vnučátky povídají o tom, co je na obrázcích...

● Líbí se vám ta práce?

Velmi. Papírenské zboží a hračky musím dobře vybírat, už znám svoje zákazníky. A něco zkrátka prodávat nechci. Jeden dodavatel mi třeba nabízel kalendáře s akty, že to bude mít určitě úspěch a vydělám. To jsem ale odmítla.

Musím také sledovat, co je mezi dětmi žádané. Pak všechna administrativa atd. Někdy je to vyčerpávající, ale je to pestrá práce a příležitost k vytváření vztahů – ať už se zákazníky nebo i dodavateli. Zákazníci se sem vrací opakovaně a kolikrát potřebují vyslechnout nebo prohodit pár slov.

*Za rozhovor děkuje
Ludmila Šturmová*

Bohuslava
Zaoralová

Foto: Jiří Zaoral

Ilustrační kresba: Petr Ettler

„Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.“

(1 Jan 4,16)

SLOVO ŽIVOTA

Květen 2021

Věta „Bůh je láska“ je nejzářivější definicí Boha v Písmu svatém. Objevuje se v něm jen dvakrát, a to právě v tomto textu, dopise či povzbuzení, jenž je ozvěnou čtvrtého evangelia. Autorem je učedník, který dosvědčuje duchovní tradici apoštola Jana. Píše křesťanské obci, která bohužel již v prvním století čelí smutným zkouškám, tedy rozkolu a neshodám jak na poli víry, tak svědectví.

Bůh je láska: On sám v sobě jako v Trojici žije plnost společenství a tuto lásku rozlévá na svoje stvoření. Těm, kteří ho přijmou, dává moc stát se jeho dětmi¹, nést jeho DNA, být schopni milovat. Jeho láska je nezištná a osvobozuje od každého strachu a bojácnosti.²

Aby se uskutečnil slib vzájemného společenství: tedy abychom my byli v Bohu a Bůh v nás, musíme „zůstat“ v této aktivní, dynamické a tvořivé lásce. Proto jsou Ježíšovi učedníci zváni k tomu, aby se navzájem milovali, aby dávali život a sdíleli majetek se všemi potřebnými. V této lásce zůstává společenství jednotné, prorocké a věrné.

„BŮH JE LÁSKA; KDO ZŮSTÁVÁ V LÁSCĚ, ZŮSTÁVÁ V BOHU A BŮH ZŮSTÁVÁ V NĚM.“

Tato výzva k nám zní silně a jasně i dnes, kdy se mnohdy cítíme zmítání nečekanými a těžko kontrolovatelnými událostmi, jako je pandemie nebo jiné osobní a kolektivní tragédie. Máme pocit, že bloudíme, jsme vyčerpáni a máme silné

pokoušení uzavřít se do sebe, postavit kolem sebe zdi, které nás ochrání před tím, kdo snad ohrožuje naše jistoty, místo toho, abychom stavěli mosty k setkávání.

Jak můžeme za takových okolností dál věřit v Boží lásku? Je možné dál milovat?

Josiane z Libanonu byla právě daleko od své vlasti, když se v srpnu 2020 dozvěděla o strašlivé explozi v Bejrútu. Svěřuje se někomu, kdo jako ona žije Slovo života: „V srdci jsem cítila bolest, zlost, úzkost, smutek, zmatek. Vystávala ve mně naléhavá otázka: nestačí snad všechno to, čím vším už Libanon prošel? Myslela jsem na tu čtvrt srovnanou se zemí, kde jsem se narodila a žila, kde jsou nyní moji příbuzní mrtví, zranění nebo evakuovaní, kde jsou zničené domy, školy, nemocnice, které jsem tak dobře znala.

Snažila jsem se být nablízku mamince a bratrům, odpovídat na spoustu zpráv od mnoha dalších lidí, kteří vyjadřovali svou blízkost, náklonnost, modlitbu, a všem naslouchat v této hluboké otevřené ráně. Chtěla jsem věřit a VĚŘÍM, že tato setkání s těmi, kteří trpí, jsou výzvou k tomu, abychom odpověděli láskou, kterou Bůh vložil do našich srdcí. Kromě slz jsem v mnoha Libanoncích našla světlo, hlavně v mladých, kteří znovu vstali, rozhlédli se kolem sebe a pomohli těm, kteří to potřebovali. Zrodila se ve mně naděje, že mladí jsou připraveni se seriózně zapojit i do politiky, protože jsou přesvědčeni, že řešením je cesta skutečného dialogu, shody a vědomí, že jsme bratři.“

„BŮH JE LÁSKA; KDO ZŮSTÁVÁ V LÁSCĚ, ZŮSTÁVÁ V BOHU A BŮH ZŮSTÁVÁ V NĚM.“

Cenný postřeh k tomuto Slovu života nám nabízí také Chiara Lubichová: „Nelze oddělit kříž od slávy, nelze oddělit Ukřižovaného od Vzkříšeného. Jsou to dva rysy téhož tajemství Boha, jenž je Láska.³ (...) Jakmile jednou vykonáme oběť, snažme se na to více nemyslet, ale dále konat to, co po nás Bůh chce, na místě, kde jsme: (...) snažme se milovat druhé, bližní kolem nás. Když budeme takto jednat, zakusíme neobvyklý a nečekaný účinek: naši duši zaplaví pokoj, láska, čistá radost, světlo. (...) A v bohatství této zkušenosti budeme moci účinněji pomoci všem svým bratrům nalézt blaženost v slzách, proměnit v pokoj to, co je trýzní. Staneme se tak nástroji radosti pro mnohé, nástroji štěstí, po kterém touží každé lidské srdce.“⁴

Letizia Magri

1. Srov. 1 Jan 1, 12; 1 Jan 3, 1.

2. Srov. 1 Jan 4, 18.

3. 1 Jan 4, 10.

4. Ch. Lubichová, Slovo života na leden 1984, in Parole di Vita, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma 2017) pp. 279-281. Vlastní překlad.

Pan Jan

ŽIVOT ZE SLOVA

Seznámila jsem se s ním ve chvíli, kdy zůstal ležet upoutaný na lůžko. Ležel tak opuštěný ve svém bytě několik dnů, týdnů. V jeho bytě byl velký zápach. Byl to člověk, který měl dříve velmi dobrou práci, byl také sportovec, pak začal pít, hádky s ženou byly na denním pořádku. Děti již byly velké, nevěděly, jak pomoci. Dcera mu pak koupila byt, zařídila ho, pomohla mu se přestěhovat. Začaly nemoci, vážné problémy s pohybem. Vše „léčil“ alkoholem, měl několik „přátel“, kteří mu ho ochotně přinášeli a pak společně konzumovali. Jeho pěkný byt se proměnil k nepoznání, stahovali se do něj i lidé bez domova... Pak se mu udělalo jednoho dne špatně. Jeho přátelé v domněnku, že umírá, odešli. Dodnes nevím, jak se k němu dostala pečovatelská služba. Asi přes syna, který vždy zpovzdálí sledoval situaci a byl ochoten pomoci. Pečovatelka pak kontaktovala také moje pracoviště s prosbou o pomoc. Přišli jsme;

byl zarostlý, celé tělo pokryté špínou, matrace mokrá... ležel tak několik týdnů. Pochopil, že jeho „přátelé“ odešli, když mu bylo zle. Postupně jsme začali dělat pořádek, „umývat po kousku“ jeho tělo. „To nebyli přátelé, vy jste moji přátelé.“

Po měsících péče se podařilo kontaktovat nejdříve syna a později také dceru. Když jsem měla možnost první zprostředkovat telefonát mezi ním a dcerou, silně mu bilo srdce. Pan Jan je velmi statný člověk, byl vždy tvrdý k sobě i ke svým blízkým, ale ten den plakal a měl z tohoto telefonátu velký strach. Bylo to moc hezké. Několikrát zaznělo: „Já vím, že mě má Bůh rád, protože mi poslal vás.“

Život není jednoduchý a po určité době se našli znovu lidé, kteří mu nosí alkohol. Bylo mi z toho moc smutno. V určitou chvíli se zdálo, že práce dvou let je všechna ztracená. Ptala jsem se proč? Bože, proč jsi to

dopustil? Proč se to stalo? Ve svém srdci jsem cítila odpověď: „Protože je třeba milovat dál. Protože ta láska musí být větší. Ty ho nemůžeš mít ráda, protože je to ‚úspěšný klient‘. Je potřebné ho provázet dál na jeho cestě.“

Přemýšleli jsme společně s kolegy, jak ho mít více rádi. Pokoušeli jsme se s ním hovořit, zakazovat, zlobit se. Ale ničeho jsme tím nedosáhli. Pak přišel moment, kdy jsem se s ním dostala do otevřeného konfliktu. Odešla jsem domů, ale cítila jsem ve svém svědomí, že tato situace mu nepomůže. Zvedla jsem telefon a řekla jsem mu, jak je pro mě důležité, aby vše bylo jako dříve, že si ho vážím a záleží mi na tom, abychom měli dobrý vztah. Mohla jsem vyjádřit, jak si ho vážím. Byl v tu chvíli šťastný. Situace s pitím se nezměnila, ale zároveň je tu jistota, že ve vzájemné lásce je další cesta.

Ludmila Plátová

Ilustrační foto: Comunicazione Loppiano

Kolektivní spiritualita

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Pokračujeme v představování kolektivní spirituality Hnutí fokoláre a toho, co je pro ni typické, a to slovy Chiary Lubichové. Navazujeme na č. 2/2021, kde se mluvilo o kolektivní spiritualitě a její novosti ve srovnání s jinými spiritualitami, které vznikaly v průběhu dějin církve.

DOBA SI TO VYŽADUJE

„Komunitární“ spiritualitu pro naši dobu rovněž předvídali současní teologové a vyžadoval ji Druhý vatikánský koncil.

Když Karel Rahner hovoří o spiritualitě církve v budoucnosti, vidí ji jako „bratrské společenství, v němž bude možná tatáž základní zkušenost Ducha“. Tvrdí: „My staří jsme byli duchovně individualisty, vzhledem k našemu původu a k naší formaci. ... Existuje-li zkušenost Ducha udělaná společně a za takovou obvykle považovaná, je to dozajista zkušenost prvních Letnic v církvi, což je událost – jak se můžeme domnívat – spočívající nikoli v náhodném shromáždění určitého počtu individualistických mystiků, ale ve zkušenosti Ducha, kterou udělalo společenství. ... Myslím – pokračuje Rahner – že ve spiritualitě budoucnosti může prvek duchovního bratr-

ského společenství a spirituality prožívané společně sehrávat více rozhodující roli a že se pomalu, ale rozhodně musíme vydávat po této cestě.“⁶

Druhý vatikánský koncil orientuje svou pozornost na církev jako tělo Kristovo a lid spojený poutem trojiční lásky a, jak píše De Fiores, „modifikuje formulaci spirituality a pastore v církevním smyslu. Spása a dokonalost vlastní duše, kterou tolik zdůrazňovali kazatelé a duchovní autoři, se osvobozuje od individualistické starosti. ... Je cítit potřebu ... žít intenzivně vztahy evangelijního bratrství, až po vytvoření komunity po vzoru prvního křesťanského společenství, jak to jako ideál popisují Skutky apoštolů.“⁷

Když byl Svatý otec Pavel VI. ještě kardinálem, řekl, že to, co je v dnešní době ojedinělé, se musí stát obvyklým a že mimořádný světec, i když je uctíván, uvolňuje určitým způsobem místo svatosti lidu, lidu Božímu, který se posvěcuje.⁸

Naše doba je tedy érou, kdy společenství vystupuje plně na světlo a kdy se Boží království hledá nejen v jednotlivých duších, ale i mezi lidmi.

(Pokračování příště)

Chiara Lubichová

(Převzato z knížky Cesta ke společenství, nakladatelství Nové město, Praha 2005)

6. K. Rahner, Elementi di spiritualità nella Chiesa del futuro (sestavili T. Goffi, B. Secondin, in: Problemi e prospettive di spiritualità, Brescia 1983, str. 440-41.

7. S. De Fiores, Spiritualità contemporanea, in: Nuovo Dizionario di Spiritualità, Řím 1978, str. 1535.

8. Srov. G. B. Card. Montini, Discorsi sulla Madonna e sui Santi (1955-1962), Milano 1965, str. 499-500.

Chiařina pokrevní rodina

Z HNUTÍ FOKOLÁRE Návrat ke kořenům

Chiara se svým bratrem Ginem.

V sérii volně na sebe navazujících článků se snažíme proniknout ke kořenům, z nichž vyrůstala Chiara Lubichová a spiritualita jednoty. V Novém městě č. 1 a 2 jsme se v článku „Trident: město na křižovatce“ věnovali historickému a společenskému prostředí, nyní se zaměříme na její rodinu. Je totiž všeobecně známá její historie počínaje rokem 1943, kdy se zasnula Bohu, případně ještě se zmínkou o roku 1939, kdy v nazaretském domku v Loretu měla první intuici o fokoláre. Méně známé je však to, co těmto událostem předcházelo. Přitom pro lepší pochopení osobnosti každého člověka je důležité poznat i prostředí, kde vyrostl, a zejména jeho rodinu, v níž získal základní výbavu do života. Pokusme se z dostupných materiálů dozvědět se něco více o jejím rodinném zázemí a o jeho možném vlivu na charismatický dar, kterého se jí později dostalo.

Jak víme, Chiara se narodila v Tridentu, městě, které více než sto let, stejně jako naše země, bylo součástí Rakouského (1804-1867) a později Rakousko-uherského mocnářství (1867-1918). Příslušnost k tomuto velkému mnohonárodnostnímu státnímu celku usnadňovala migraci osob za prací, jak to známe i z naší historie, a dokazuje to například četnost výskytu českých jmen ve Vídni. Rovněž **příjmení Lubich** nezní příliš italsky, ale svědčí spíše o slovanském původu. Snadno ho lze přetransformovat do tvaru Ljubich, což je časté jméno vyskytující se ve slovinském nebo chorvatském prostředí. A nám je navíc sympatické tím, že se odvozuje ze slova, které v některých slovanských jazycích znamená lásku.

V Hnutí se rozšířil výklad (inspirovaný domněnkou Chiařina staršího brat-

ra), že rodinní předkové z otcovy strany přišli do Tridentu právě z některé z balkánských zemí, případně z Maďarska. Důvodem přestěhování rodiny do Tridentu mohla být zdejší velká vojenská posádka, znamenající zvýšenou poptávku po mase, a některý z prapředků Chiary mohl mít zaměstnání řezníka. Tuto hypotézu posiluje v Tridentu dodnes existující řeznická firma Lubich.

Ovšem pátrání v matrikách, které pečlivě vykonal autor nejnovějšího Chiařina životopisu¹, když šel pět generací nazpět, nás vede jinam. Chiařin otec Luigi a dědeček, taktéž Luigi, se oba narodili v Tridentu, ovšem pradědeček Vincenzo Stefano (nar. 5. dubna 1816) pocházel z vesnice Calliano na horním toku řeky Adige. Stopa dalšího o generaci staršího předka (jménem Matteo)

vede do horské vesnice Anterivo, německy Altrei v Jižním Tyrolsku, nacházející se v nadmořské výšce 1 200 m, dnes s 390 obyvateli, a patřící do diecéze Bolzano.

Pravopis příjmení Lubich prodělal při zápisu do matrik několik změn. Dědeček je zapsán jako Luigi Lubick, pradědeček jako Vincenzo Lutbigh. U matričního zápisu ze svatby Vincenzových rodičů je příjmení ženicha Mattea zapsáno ve tvaru Lutbigk. A aby to nebylo tak jednoduché, tentýž Matteo je v křestní matrice zapsán s příjmením Ludwig, což je jedno z nejrozšířenějších příjmení v této vesnici. Ve stejné formě je zapsáno i jméno jeho otce Pietra, který se 24. září 1752 oženil s Annou Amorth.

Je tedy téměř jisté, že Chiara nebyla z otcovy strany potomkem řezníků příslých z některé slovanské země, ale chudých pohorských rolníků z jazykového rozhraní (italsko-německo-rétorománského) a z prostředí poznamenaného smyslem pro solidaritu a kooperaci, který jim umožňoval přežití v tvrdých podmínkách.

Chiařin dědeček z matčiny strany Germano byl původem také rolník. Pocházel z vesnice Coredo (ve Val di Non, Trentino). Když se později i on přestěhoval do Tridentu, zavedl první taxi ve městě: koňským povozem dopravoval pasažéry z nádraží do jejich obydlí.

Ti, kdo znali Chiařimu maminku, říkají, že to byla velmi temperamentní a inteligentní žena. A také prý dosti náruživá kuřačka. Její dívčí příjmení Marinconz, jak tvrdí dlouholetá Chiařina spolupracovnice Eli Folonari, je španělského aristokratického původu². Krev, která kolovala v Chiařiných žilách, má tedy původ velmi různorodý. Možná i díky tomu získala Chiara už při svém narození nějaký gen touhy po sjednoceném světě. Ale nepouštějme se do genetiky a držme se historických faktů.

Chiařini rodiče měli obdobná křestní jména – Luigia a Luigi – a jejich svatba se konala 15. srpna 1916 v kostele S. Maria Maggiore, známém jako dějiště Tridentského koncilu. Nastěhovali se pak do bytu v domě hned naproti tomuto kostelu. Není bez zajímavosti, že Luigia byla už předtím vdaná (v roce 1908); její první muž, jménem Teobaldo Nardelli, však zemřel na zánět ledvin pouhý měsíc po svatbě. I tady bychom mohli spekulovat o zásahu Boží Prozře-

Foto: archiv Città Nuova

Bazilika S. Maria Maggiore v Tridentu, kde byla Chiara 1. února 1920 pokřtěná jako Silvia Maria Elvira.

telnosti, ale raději nevstupujeme ani zde na tenký led takových úvah.

Rodiče se poznali v práci. Luigi si našel místo vedoucího tiskaře v tiskárně deníku socialistické strany „Il Popolo“ (Lid). Založil ho Cesare Battisti, italský novinář, geograf a iredentista (tj. bojovník za připojení území obývaných Italy, jako bylo právě Trentino, k Itálii), popravený během války za velezradu Rakouské monarchie.

V té době pracoval pro stejný list také Benito Mussolini, tenkrát ještě přesvědčený socialista. Chiařin otec mu dokonce propůjčoval svou pronajatou místnost, kterou střídavě užívali na spaní: Luigi jako tiskař tam spal ve dne a Mussolini jako novinář v noci. Jednou ho prý včas varoval před rakouskou policií, která ho tam hledala, a tím ho zachránil před zatčením. Ale Luigi tuto známost nikdy nevyužil ve svůj prospěch. Důležitější než epizoda s Mussolinim bylo pro jeho život setkání s budoucí manželkou, která tam pracovala jako tiskařka.

Luigi Lubich ještě před svatbou, už v roce 1914, narukoval do armády a hned téhož roku byl raněn na frontě v Haliči; díky tomu byl stažen z první bojové linie (opět jedna šťastná „náhoda“) a o dva roky později, jak víme, se mohl oženit. První syn Luigi Roberto Germano, známý jako Gino, se narodil ještě před koncem války (21. ledna 1918). Té-

měř na den za dva roky (22. ledna 1920) se narodila dcera pokřtěná jako Silvia Maria Elvira. Křestní jméno Silvia získala po svém kmotrovi a strýci, otcovu bratru Silviovi, zaměstnáním obchodníkovi. (Jméno Chiara přijala mnohem později, až po vstupu do Třetího řádu sv. Františka.) Poté se rodina rozrostla ještě o další dvě sestry: Lilianu a Carlu.

Jiří Kratochvíl
(Pokračování)

1. Viz Maurizio Gentilini, Chiara Lubich, la vita dell'unità tra storia e profezia, Città Nuova, Roma 2019, str. 49 a násled.
2. Giulia (Eli) Folonari, Lo spartito scritto in cielo. Cinquant'anni con Chiara Lubich, Città Nuova, Roma 2012, str. 28.

POUŽITÁ LITERATURA:

- Nino Carella, *Silvia prima di Chiara; la ricerca di una strada nuova*, Città Nuova, 2014.
- Bernhard Callebaut, *La nascita dei Focolari; storia e sociologia di un carisma (1943-1965)*, Città Nuova, 2017
- Maurizio Gentilini, *Chiara Lubich, la vita dell'unità tra storia e profezia*, Città Nuova, Roma 2019.
- Giulia (Eli) Folonari, *Lo spartito scritto in cielo. Cinquant'anni con Chiara Lubich*, Città Nuova, Roma 2012.

Foto: archiv Città Nuova

Rodina Lubichova, Trident 1929. Zleva sestra Carla, bratr Gino, Chiara, otec Luigi, matka Luigia a sestra Liliana.

„Ze života gen“ připravil František Beneš

Jak se nám daří?

Čas neúprosně letí a my už jsme rok zavření a odkázání na online režim. Snažíme se ale všichni dělat co můžeme, abychom si zachovali pozitivní náladu a přístup k dennímu fungování.

Už jsme si i zvykli, že setkání gen probíhá online a samotné nás překvapuje, jak se i v tomto režimu stále rozrůstáme. Na úplném počátku online setkání jsme se scházeli v počtu prstů jedné ruky. Nyní musí být ruce minimálně čtyři, abychom se dopočítali. Je to také díky přizvání nových členů, či mladých stálých gen, kteří o těchto setkáních nevěděli a s kterými jsme se opět našli.

Toto je výhoda těchto online srazů. Můžete být odkudkoli a spojit se s námi. To fyzicky, vzhledem ke vzdálenosti měst, nešlo.

Společně jsme tak vytvořili velkou partu holek i kluků, kteří se pravidelně scházejí jak separovaně tak i společně. Je to velké obohacení, protože čím více lidí, tím více zkušeností a tím více se můžeme poznávat a tvořit tak Jedno! A jsou to vždy chvíle povzbuzení, kdy můžeme zjistit, že v tom všem nejsme sami!

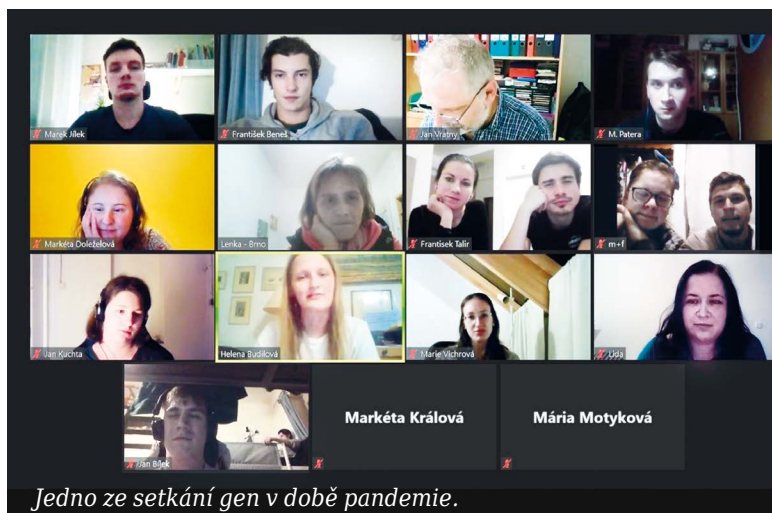

Ptáte se nás...

Když se mladí gen ožení nebo vdají, tak z velké části ztrácejí zájem o Dílo Mariino... Jsou to desítky gen... Čím to je?

Myslím si, že jde o trochu přirozený proces, protože mladý manželský pár si musí najít rytmus společného života i způsob, jak se bude angažovat v různých projektech, společenstvích, farnostech atd. Zároveň mě napadá, co by mohlo pomoci, aby mladí lidé a mladé rodiny zůstaly s fokoláre v kontaktu i nadále – podle mě by bylo užitečné udělat čas od času větší jednodenní či víkendové fokoláre setkání v rámci celého Česka – ať už pro chlapy, nebo třeba pro rodiny s dětmi. Tak, aby i lidé, kteří nejsou v pravidelném kontaktu s fokoláre, mohli zažít sílu společenství, potkat staré známé a třeba i najít věřící kamarády pro své děti. Může to být odrazovým můstkem pro častější kontakt nebo vznik nových společenství na lokální úrovni.

Vojtěch Jurásek, novopečený tatínek

Jedno ze setkání gen v době pandemie.

Týden pro sjednocený svět od 1. do 9. května 2021

Na celém světě gen a mladí, kteří chtějí udělat něco pro lepší svět, připravují již tradiční Týden pro sjednocený svět.

Tématem toho letošního je iniciativa #DareToCare (v překladu „odvázat se starat“)¹, která je součástí projektu „Cesty k sjednocenému světu“ (z angl. Pathways for a United World) – plánu složeného ze šesti kampaní, jehož cílem je přispívat k vytvoření jednotnějšího světa a k naplňování 17 cílů udržitelného rozvoje (Agenda 2030, OSN). Prostřednictvím různých akcí a projektů založených na bratrství a vzájemnosti se tyto kampaně každoročně věnují různým aspektům každodenní reality celého lidstva, jako jsou lidská práva a mír, mezináboženský dialog, umění a další. Letošní téma #DareToCare se zaměřuje na témata aktivního občanství a politiky pro jednotu.

Je na každém z nás, abychom prostřednictvím péče, naslouchání, dialogu, komunikace a svým zapojením přispívali ke společnému dobru v našich obcích, státech, na naší planetě. Nás všechny Pán povolává k budování spravedlivější, inkluzivnější a udržitelnější společnosti; k opravdovému a plnému prožívání pokladu víry, který jsme dostali; k inspiraci, službě druhým a sjednocování se s nimi.

Jak se zapojit? Co nás čeká? Například on-line setkání se slovenskými gen... a mnohé další. Sledujte www.focolare.cz a www.unitedworldproject.org.

Mária Motyková

1. Více viz Nové město 9/2020, str. 14.

Vít Valtr (vpravo) s Vitou Zanolini (uprostřed), která byla v uplynulých šesti letech jeho nejbližší spolupracovnicí, spolu s členy hudebních skupin Gen Rosso a Gen Verde.

Český poradce v mezinárodním Centru Hnutí

Z Hnutí FOKOLÁRE

Vít Valtr, fokolarín pocházející z východních Čech, se již počtvrté zúčastnil generálního shromáždění. To letošní ho už podruhé zvolilo za poradce mezinárodního Centra Hnutí fokoláre. V uplynulém období byl poradcem pro oblast stručně vyjádřenou slovy „harmonie a prostředí“ (nemovitosti, ale i umění a ‚citadely‘ Hnutí) a nyní stojí na prahu nových úkolů.

● Lišila se nějak od sebe ta čtyři generální shromáždění, kterých ses zúčastnil? Vypovídá jejich příprava a průběh něco o vývoji Hnutí fokoláre?

Poprvé jsem se zúčastnil generálního shromáždění v roce 2002 ještě za života Chiary Lubichové, pak nezapomenutelného shromáždění v roce 2008, jen několik měsíců po její smrti, pak shromáždění v roce 2014 a toho letošního. Každé bylo úplně jiné, protože odráželo aktuální dobu a stav Hnutí i celé společnosti. Velmi odlišná například byla doba za života zakladatelky a doba po jejím odchodu na věčnost. To letošní však bylo naprosto mimořádné, protože

vzhledem k pandemii, po několikaměsíčním odkladu, proběhlo za pomoci komunikačních technologií zcela virtuální formou. To mělo své nevýhody jako nemožnost se s delegáty shromáždění osobně poznat. Komplikací byl také časový posun. V některých částech světa není samozřejmostí stabilita internetového připojení nebo dokonce elektrického proudu. Musela být též zaručena a ověřena platnost hlasování: tajnost, přímost a rovnost každého hlasu.

Na druhou stranu jsme si ověřili, že je možné více využívat technické prostředky komunikace a prožít i duchovně „silné“ a hodnotné okamžiky jejich prostřednictvím. Svým způsobem jsme byli všichni pozornější, usebranější a disponovanější naslouchat i hovořit. Možná nebylo tolik rozptýlujících faktorů. Výborně fungoval překladatelský servis, a tak každý mohl poslouchat i promluvit ve svém jazyku. V neposlední řadě tu byla i finanční úspora: nikdo nemusel složité cestovat.

Přestože na shromáždění zazněla celá škála nejrůznějších a často kontrastujících názorů, nevytratila se rodinná atmosféra, naslouchání a vzájemná

důvěra, a to je myslím důležitá a dobrá zpráva vypovídající o zdravém vývoji Hnutí.

● Co ti v minulých šesti letech při práci v Centru Hnutí udělalo největší radost a co bylo pro tebe nejtěžší?

Nedokážu říci, co bylo nej... Radostí i těžkostí bylo hodně. Velkou radostí je vždy setkání s druhým a přesto, že se třeba známe jen krátce, zakusit, že Ježíšova přítomnost mezi námi nás spojuje a činí z nás skutečné bratry a sestry. To jsem často zakoušel jak zde v Itálii, tak při návštěvách našich společenství v různých zemích světa.

Těžké pro mne bylo přijmout vážná morální pochybení některých členů Hnutí, která vyšla na povrch a která přinesla velké utrpení druhým. Společně se učíme s pokorou čelit takovým situacím a udělat vše pro to, aby se takovým činům včas a účinně zamezilo a předcházelo.

● Nově zvolenou prezidentku Margaret Karramovou znáš ze společného působení v Centru během minulých šesti let. Co myslíš, že bude jejím největším přínosem pro Hnutí?

Myslím, že jejím přínosem bude hlavně veliká zkušenost s dialogem, a to nejen s ostatními hnutími v rámci katolické církve, kterému se věnovala posledních šest let, ale i s dialogem mezináboženským a také s kulturou dialogu obecně.

Je to člověk, jak se říká, „se srdcem na dlani“, umí naslouchat, má smysl pro humor a její prioritou jsou vztahy. Vzhledem ke svým zkušenostem i vlastnostem má všechny předpoklady svou úlohu dobře zvládnout.

● Čekal jsi své znovuzvolení a překvapila tě poté změna „rezortu“ zodpovědnosti?

Nemohu říci, že jsem absolutně nečekal znovuzvolení, protože moje jméno bylo na seznamu navržených kandidátů. Na druhou stranu jsem si byl vědom, že jsou lidé pro výkon této služby po všech stránkách připravenější, a tak jsem zároveň počítal i s tím, že zvolený nebudu.

Na změnu rezortu jsem byl připravený, obecně se čekalo, že nezůstaneme ve stejné úloze jako uplynulých šest let. Naopak bylo překvapením, že někteří v ní zůstali, skoro i já. Ježíš Morán, spolupředseda, mi potom řekl, že v rozhodování převážil fakt, že jsem v Centru Díla jediný zástupce východní Evropy,

a proto mi přidělili úlohu poradce pro Evropu, kde mohu být větším přínosem.

● **Již jste měli možnost spolu s tvou kolegyní, Američankou Donnou Kempt, vidět priority vaší zodpovědnosti poradců pro Evropu?**

Kdepak! Ještě jsme se od voleb neviděli, jen jsme si vyměnili pár telefonátů. Je momentálně pracovně ve Francii a do Říma se vrací až začátkem dubna. Také já ještě dokončuji některé úkoly, protože také můj nástupce, Holanďan Enno Dijkema, tu ještě není, a tak ve skutečnosti změna nastane až v dubnu.

Prioritou úlohy poradců pro Evropu stejně jako i pro jiné územní celky je především být podporou delegátům Díla v zónách, být pro ně pomocí a zajistit, aby mohli být jednoduše a efektivně ve spojení s Centrem a prezidentkou Hnutí.

● **Pokles počtu zvolených poradců v Centru Hnutí ze 30 na 22 je veden snahou „zeštíhlit byrokracii“? Jak se tím práce Centra změní?**

Myslím, že to posílí význam týmové práce, která už byla velmi rozšířená, ale „zúžením“ týmu jistě ještě vzroste.

V posledním období je v Hnutí v mnoha místech citelně znát úbytek lidí připravených vzít na sebe zodpovědnost. Zmenšením počtu poradců se také chce umožnit, aby tito lidé nebyli ve službě jen centrálně, ale též „na periferii“, kde je jich velmi potřeba.

● **Jak dopadá na práci Centra koronavirová pandemie? Například že nemůžete tolik cestovat? Necítíte se oddělení od reálného života „v terénu“?**

Vít Valtr
s Vitou
Zanolini.

Foto: archiv V. Valtra

Je to paradoxní, ale během pandemie máme skoro více kontaktu se životem „v terénu“ než předtím. Naučili jsme se více využívat nové komunikační technologie, a tak jsme snadno ve spojení s Austrálií, Afrikou, Asií či Amerikou. Samozřejmě tento způsob zcela nenahradí možnost fyzické přítomnosti na místě, ale je to nástroj, který přibližuje jednoho druhému, umožňuje prohovorit nejrůznější otázky, „setkat se“.

Koronavirová pandemie na práci Centra dopadá především v tom, že spolu prožíváme a neseme nesmírné množství „krizových“ situací, ať už se jedná o zdravotní situace, finanční krize jedinců, ale i firem, Center Maria-poli i citadel. Pandemie zasáhla všechny, celý svět a změnila jeho tvář. Život po pandemii nebude stejný jako dřív, a tak se snažíme pochopit, jaké konkrétní změny máme učinit, abychom „nezaspali“ a nemysleli si že „ono to

jednou pomine a svět se vrátí do starých kolejí“.

● **Na závěr dovol otázku poněkud osobnější: jak tvoje současná služba ovlivňuje tvůj duchovní život a osobní vztah s Bohem?**

Na začátku shromáždění náhle onemocněl jeden člen našeho fokoláře, můj velký kamarád Jean-Paul. V nemocnici pak po několika týdnech zemřel. Byl to pro mě obrovský šok. Najednou celé shromáždění a vše s ním spojené šlo stranou a zůstalo vědomí, že to, co zůstává, je život. Život, který může zítra, pozítří mít svůj konec na zemi a svůj počátek na věčnosti. A tento život se odehrává v každodenních maličkostech. Ráno, kdy Jean-Paul zemřel, jsem najednou viděl nesmírnou cenu krátkého telefonátu v předchozí den pod okny nemocnice, kam jsme jezdívali, abychom se mohli alespoň přes okno na chvíli vidět a pozdravit. Tento okamžik měl najednou větší cenu než vše ostatní, než volby, které ten den probíhaly.

Můj osobní vztah s Bohem, můj duchovní život není ovlivněn zodpovědností či úlohami, ale každodenními maličkostmi, setkáním s Ježíšem v té či oné osobě, s Ježíšem, který ke mně promlouvá, zve mě, abych život žil naplno a ne jen povrchně, abych nežil s páskou na očích, ale s pohledem upřeným na věčnost. Tento pohled na Ježíše v bližním, který je právě vedle mne, na něj, který se mi v mnoha okolnostech a tvářích „zjevuje“, mi dává možnost připravit se na to, až ho jako Jean-Paul spatřím tvář v tvář.

Za rozhovor děkuje
Jiří Kratochvíl

Před odjezdem
do Centra Hnutí
v r. 2014.

Foto: Markéta Jirů

„Bárka“ Hnutí fokoláre dvacet let po Chiařině návštěvě

Z HNUTÍ FOKOLÁRE

Foto: archiv HF

Chiara Lubichová mezi italskou fokolarínkou Teresou Cifaldi a kardinálem Miloslavem Vlkem v Praze v r. 2001.

Po čase беру do ruky výpravnou pamětní publikaci „Chiara Lubichová v Česku a na Slovensku“, vydanou jako upomínka na její návštěvu v našich zemích v dubnu-květnu 2001. Připomínám si neopakovatelné chvíle mimořádných milostí.

Listování mě svádí, abych tuto událost viděl očima pamětníka. Dívám se s nostalgií na fotky sálů plných nadšených lidí a na radostné tváře účastníků, z nichž mnozí mezi námi již nejsou, jako ostatně sama hlavní protagonistka a členové jejího tehdejšího doprovodu. Těm dosud žijícím přibýly na hrbu dva křížky, více či méně patrné na jejich dnešním zjevu. Takovýto pohled je svázaný pomíjivostí, jež je naším neodvratným osudem. Je třeba se smířit s tím, že s postupujícím časem bude pamětníků dále ubývat, až nakonec nezbyde žádný, čímž každá událost definitivně vstoupí do oboru vyhrazeného zkoumání historiků.

Vedle vzpomínek mi na mysl neodbytně přichází také závěrečný dokument z letošního generálního shromáždění Hnutí fokoláre nazvaný „Navigační

mapa“. V jeho světle se snažím vidět tuto cestu (a vůbec všechny Chiařiny cesty i vše, co v životě vykonala) jako jednu z etap při plavbě, na kterou ji Bůh povolal, když jí svěřil charisma usilující o jednotu světa. Tato plavba ale neskončila jejím odchodem z tohoto světa a neskončí ani smrtí posledního z těch, kdo Chiaru pamatují. Pokračuje dále a, jak věříme, bude pokračovat až do konce časů.

Po celou dobu, kterou Bůh dal Chiaře k dispozici, vedla „bárku“ Hnutí s jistotou a v síle milosti plynoucí ze svěřeného daru. Všude zasévala s velkorysostí rozséváče z evangelního podobenství, aniž by si dělala přílišné starosti, do jaké půdy zrno padne.

Ze semínek zasetých u nás před dvaceti lety – a co jsou dvě dekády proti věčnosti – některá možná zapadla do trní, ale četná vyrostla a vydala své plody. Mnohá z nich již mají viditelnou podobu: citadela ve Vnoři „zabydlená“ rodinami a dvěma fokoláre, budova Centra Mariapoli, kudy už prošly tisíce lidí; další semínka svůj potenciál dosud plně nerozvinula a jejich doba snad ještě přijde: iniciativa nové evangelizace

Zlatá Praha, hnutí za jednotu v politice (!). Jiná semena – a nepochybně ta nejdůležitější – přinesla díky proměně lidských srdcí plody navenek neviditelné, jež nadále rostou, třeba i skrytě, ve druhé nebo už třetí generaci.

Nesmíme skončit u zahleděnosti do historie, jakkoli krásná se nám může jevit už jen proto, že jsme byli mladší a plní síly. To nám koneckonců připomněli i Chiařini nástupci v čele Hnutí, Emmaus Maria Voce a Giancarlo Faletti, když navštívili Česko deset let po ní, v roce 2011. Vyzvali nás, abychom nečekali, že odpovědi na mnoho nezodpovězených otázek vzniklých v období „po Chiaře“ přijdou zvenčí nebo „shora“, ale hledali je ve světle „nového“ Ježíše, který se musí stále znovu rodit mezi námi „tady a teď“.

Ve stejném duchu hovoří i závěrečný dokument generálního shromáždění; nabízí „synodní cestu“ a „komunitární rozlišování“ jako metodu pro vedení Hnutí na všech úrovních: od Centra po všechny místní komunity. Ten Ježíš, který se mezi aktéry tohoto procesu narodí, musí být jediným lodivodem ukazujícím směr plavby podle „navigační mapy“.

Musím se přiznat, že výraz *Ježíš mezi námi* (stejně tak a možná ještě více *Ježíš opuštěný*) vyslovuji s velkou bázni, aby se svým nadužíváním nestal prázdným pojmem. Ale nelze se mu vyhnout ani ho nějak opsat, má-li se hovořit o perspektivě Hnutí fokoláre při úsilí o naplňování Chiařiných zakladatelských vizí anebo o jejich adaptaci na podmínky měnícího se světa či o jejich odložení, pokud se ukáží v danou chvíli z nějakého důvodu neuskutečnitelné.

Plavba „bárky“ pokračuje za každého počasí, i ve zvedajících se vlnách a za silného protivětru, jaký cítíme dnes z důvodu různých krizí občanského i církevního světa a možná i krize samotného Hnutí. Právě v této bouři Ježíš říká: „To jsem já, nebojte se“. S vírou mu můžeme vyjít vstříc a přesvědčit se, že to není žádný přízrak, ale živý Ježíš, který je stejný „včera, dnes i zítra“.

Jiří Kratochvíl

PSANÍ DO ZDI

PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTÍ PÍŠE A KRESLÍ HELF A CZINA

VŠICHNI TEĎ NĚKDE POMÁHAJÍ. NĚKTERÉ KAMARÁDKY CHODÍ DOBROVOLNICIT DO NEMOCNICE, JINÝ ROZVÁŽÍ SENIORY K LÉKAŘŮM,

ALE ZUZANA NEMÁ ŽÁDNÉ ZVLÁŠTNÍ DOVEDNOSTI, ABY V DOBĚ PANDEMIE MOHLA NĚKOMU POMÁHAT. JEN RÁDA PÍŠE, ALE CO S TÍM KOMU POMŮŽE?

JENŽE NAJEDNOU NA NI VYSKOČÍ NA POČÍTAČI REKLAMA.

PÍŠTE SENIORŮM!

INICIATIVA VYBÍZÍ LIDI, ABY NAPSALI DOPIS NEZNÁMÉMU SENIOROVI Z DOMOVA DŮCHODCŮ. KDYŽ TEĎ NEMŮŽOU VEN A NIKDO ZA NIMI, UDĚLÁ JIM NĚJAKÝ DOPIS RADOST.

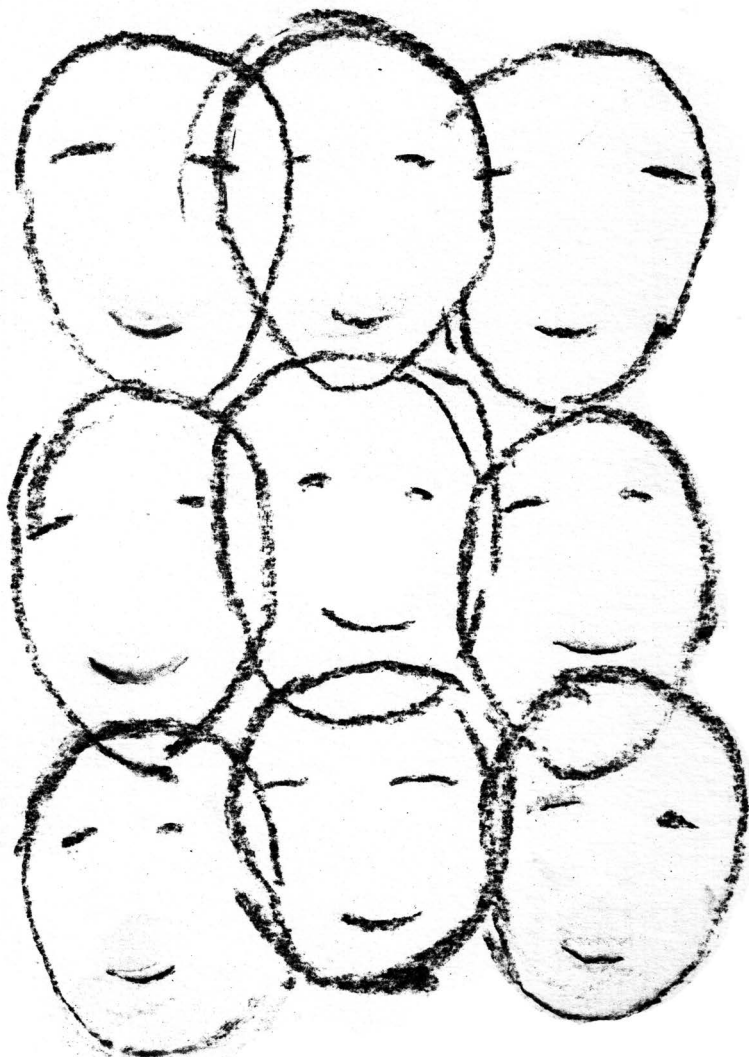
A TAK SE DÍVÁ PO SVĚTĚ A HLEDÁ OPTIMISTICKÉ PŘÍHODY. JEDNOU JÍ PŘIPADÁ ZAJÍMAVÝ STROM PŘED JEJÍMI OKNY. JINDY SI VŠÍMÁ, JAK SI RADOSTNĚ DĚTI MALUJÍ, A O KAŽDÉ Z TĚCH VĚCÍ NAPIŠE JEDEN DOPIS.

ZUZANA MÁ RADOST, ŽE JEJÍ KONÍČEK MŮŽE NĚKOMU POMOCI. ALE CO NAPSAT, ABY TO STARÉHO PÁNA NEBO PANÍ POBAVIL A POZDVÍHLO?

POŠLE HO A NA ŽÁDNÝ Z NICH NIKDY NEDOSTANE ODPOVĚĎ.

A TO JE DOBRĚ, PROTOŽE TO JE TEN SPRÁVNÝ NEZJIŠTNÝ SKUTEK LÁSKY.

NAKONEC JÍ DOJDE, ŽE TAKY HODNĚ DOSTALA, PROTOŽE CHODILA PÁR TÝDNŮ PO SVĚTĚ A HLEDALA HEZKÉ VĚCI KE PSANÍ, MÍSTO ABY SE TRÁPILA, ŽE NEMŮŽE DĚLAT KVŮLI COVIDU TO CO DŘÍV.

Proč se smějí fokolaríni?

(ZA)MYŠLENKA

Na výše položenou otázku patrně neexistuje odpověď. Nenašli bychom ji ani u zodpovědných členů Hnutí fokoláre, ani u vysokých církevních autorit. Jak se totiž nedávno ukázalo, nezná ji ani papež. Nadhodil tuto otázku závěrem mimořádné audience konané u příležitosti zvolení nové prezidentky Hnutí.¹ Bylo to sice řečeno s humornou nadsázkou, ale odpověď, která zazněla, nevnesla do této věci ani záblesk světla. Z toho, co Svätý otec řekl, dokonce vyplynulo, že odpověď na tuto zmiňovanou otázku nezná ani sám Pán Bůh (viz rámeček – pozn. red.).

V Hnutí fokoláre je velká úcta ke slovům papeže. Plyne to z charakteru této spirituality, v jejímž základě je zakotvena poslušnost a láska k církvi. Pokud se však papež obrací přímo k Hnutí, potom jsou jeho slova připomínána a analyzována s dvojnásobnou horlivostí a vášní. Je to pochopitelné. Papež František, požívající všeobecné autority, nemluví nikdy do

větru a i to, co řekne třeba mimoděk, na okraj, stojí za naší pozornost, zamyšlení a osobní reflexi.

Smích fokolarínů. Smích, úsměv, jako poznávací znamení, jako hábit, vizitka. V církvi, v jejích různých prostředích, byl vždy přítomen, ale spíše skrytý. Avšak úsměv jako charakteristický rys celého společenství? Takováto nálepka může vypadat docela podezřele a není divu, že svádí k humorné nadsázce. (Vtip o fokolarínech nacvičujících úsměvy během jízdy na kole, je v komunitě dosti populární). Současně jedním dechem musím dosvědčit, že to, co mě kdysi ke spiritualitě přitáhlo, byla právě lehkost, radostné veselí jejích představitelů. Bylo v něm něco, po čem jsem podvědomě toužil a čeho se mi v církevním prostředí nedostávalo. Určující pro mě byla setkání se zralými osobnostmi, do jejichž tváří byl úsměv natrvalo vepsán, jejichž radost nebylo možné ničím překrýt. Skladba vrásek, grafika neomylně stvrzující životní nasměrování. Tělo jako důkaz, tvář jako důkaz. Doličný předmět křesťanské naděje.

Ale nechci jen vyvolávat vzpomínky. Doba je dnes jiná, v mnohém těžká a komplikovaná. Asi nám ten pověstný, emblematický úsměv poněkud tuhne na rtech. Po jednom „on line“ setkání kdosi konstatoval, že jsme povážlivě zadumaní a vážní. Myslel tím nás seniory a zmínil též rozporné svědectví, které tím dáváme mladé generaci. Nejsem úplně přesvědčen, že působíme vážně a neradostně, ale pokud ano, bylo by to škoda. Ztratili bychom něco charakteristického, na co poukázal sám papež. Každopádně je o čem přemýšlet. O mladé bych se nebál, těm je optimismus a radost ze života vlastní, ale co my, životem otlučení, iluzí a velkých ambicí zbavení. Doneseme štafetový kolík radostné naděje až do cíle?

Nedávno mě zaujal rozhovor v časopise Rozhlas. Zpovídá-ný Petr Brukner, herec Divadla Jára Cimrmana, tam říká, že „dědkové by měli bejt hraví“ a dokládá to mnohými příklady ze svého života. Toto moudro jistě platí i o babičkách. Myslím na to při pohledu na svoji ženu, která si už zase hraje s panenkami, na zemi vleže skládá s vnučaty puzzle a obrací pexeso. Kruh se uzavírá. Už zase můžeme být nezodpovědní, lehkomyšní a trochu neposlušní. Důležité úkoly a výzvy, kterým čelíme, jsou předány do spolehlivých rukou. Před námi se otevírá nečekaný prostor. Většinou už nemusíme nic organizovat, pomalu z nás vyprchává pocit důležitosti a nepostradatelnosti. Konečně zase svobodní! Můžeme se zaměřit na podstatné. A můžeme se smát, aniž dokážeme vysvětlit proč.

*Napsal a kresbou doprovodil
Petr Štěpán*

1. Více viz na www.focalere.cz – článek Generální shromáždění na audienci u papeže Františka nebo Nové město 1/2021, str. 24.

Velmi vám děkuji za vaše radostné svědectví evangelia, které nadále nabízíte církvi a světu. Radostné svědectví. Říká se, že fokolaríni se stále usmívají, stále mají úsměv. A vzpomínám si, že jednou jsem slyšel mluvit o nevědomosti Boží. Řekli mi: „Ale víš, že Bůh něco neví? Jsou čtyři věci, které Bůh nemůže vědět.“ „Ale jaké?“ „Co si myslí jezuité, kolik peněz mají saleziáni, kolik kongregací sester existuje a proč se usmívají fokolaríni.“

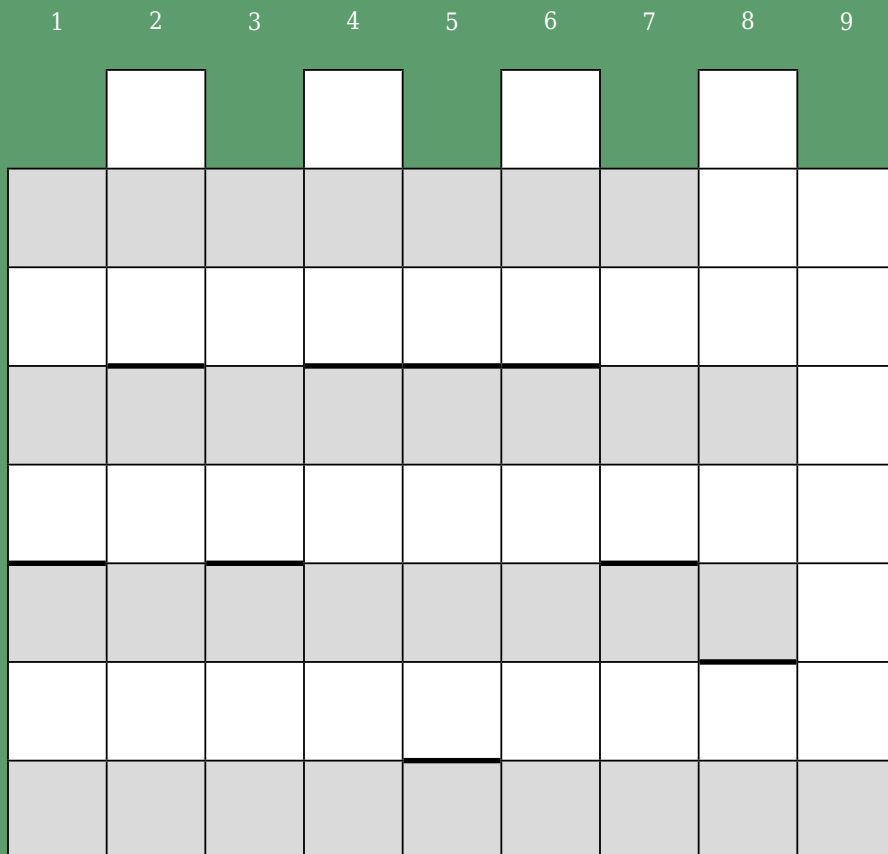
(Z projevu papeže Františka ke generálnímu shromáždění Hnutí fokoláre)

SPRÁVNÝ DEN

V minulém čísle jsme si připomněli osobní zkušenost matky Terezy z Kal-katy – jak je možné se zorientovat v množství nesourodých nebo jen těžko uchopitelných a protichůdných infor-mací a úkolů. Dnes nás zaujala myšlen-ka, která mluví tak trochu o tomtéž, ale tentokrát z pohledu času.

*„Existují pouze dva dny
v roce, kdy nemůžeme
udělat vůbec nic. Jedním
je včerejšek a druhým
zítrěk. Proto je dnešek
tím správným dnem,
kdy má člověk milovat,
konat a žít.“*

Autor této myšlenky je opět ukryt v tajence.

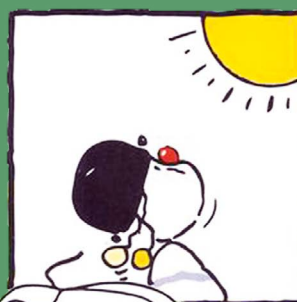
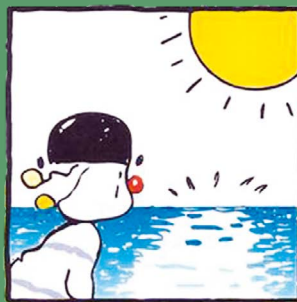
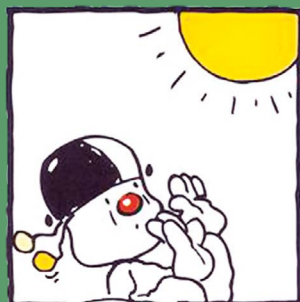
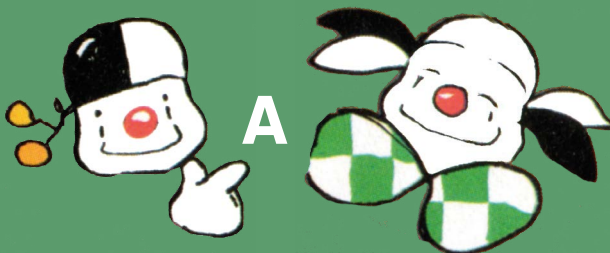
POMŮCKA: GĀS

- 1 • kočkovitá šelma /
vnitrozemský africký stát
- 2 • švédsky husa / úsvity
- 3 • North Shore Academy
of Dancing (zkr.) / kypřil

- 4 • chvalozpěv /
Rumcajsova žena
- 5 • iniciály cimrmanologa Svěráka /
plnit silou /
spodek v žolíkových kartách

- 6 • identifikační číslo (kód) /
cumlal
- 7 • neoblečený / používá tkalcovský stav
- 8 • používající tři osy / dovednost
- 9 • váček na peníze

PIPO A TIPO

Walter Kostner

Další články řetězu solidarity

V minulém čísle jsme psali o akcích „Baličky pro zdravotníky“ v Praze a v Chocni. Nyní předkládáme pár zkušeností z jižních Čech.

ČESKÉ BUDĚJOVICE (1-2)

8. dubna 2021 předali zástupci Pastoračního střediska v Krajské nemocnici České Budějovice 280 balíčků pro zdravotníky na odděleních s covidovými pacienty a pro pracovníky očkovacího centra. Baličky obsahovaly kromě drobných sladkostí, slaných pochutin, kávy či jarních květů v květináčích

také vzkaz, poděkování nebo povzbuzení od vděčných farníků z Českých Budějovic, Hnutí fokoláře a pracovníků Pastoračního střediska.

ZUBČICE (3-4)

František Talír vypráví: „Inspirovali jsme se zkušeností, kterou s baličky pro zdravotníky udělali někteří členové Hnutí fokoláře ve spolupráci s několika farnostmi v Praze. U nás se zapojily děti z náboženství, které nakreslily obrázky, starosta obce umožnil vyhlášení místním rozhlasem... Mysleli jsme, že naplníme košík, nakonec se kromě

košíku naplnily dvě velké krabice. Vše jsme pak předali pracovníkům covidového oddělení v Českém Krumlově.“

LOMNICE NAD LUŽNICÍ (5-6)

„Věděli jsme o akci ‚baličky‘, která odstartovala v Českých Budějovicích a chtěli jsme s naší farností též pomoci,“ říkají Lenka a Petr Ouškovi. „Akce však nabrala větší rozměr, jedna farnice ji nechala vyhlásit místním rozhlasem, a tak se sešlo celkem kolem 40 balíčků. Ty jsme nakonec vzali do naší spádové nemocnice v Jindřichově Hradci jako znamení povzbuzení a vděčnosti.“